

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΥΠΟ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΑΤΑΡΑΓΚΑ

Τῆ συμπράξει διαφόρων λογίων.

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ. — ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

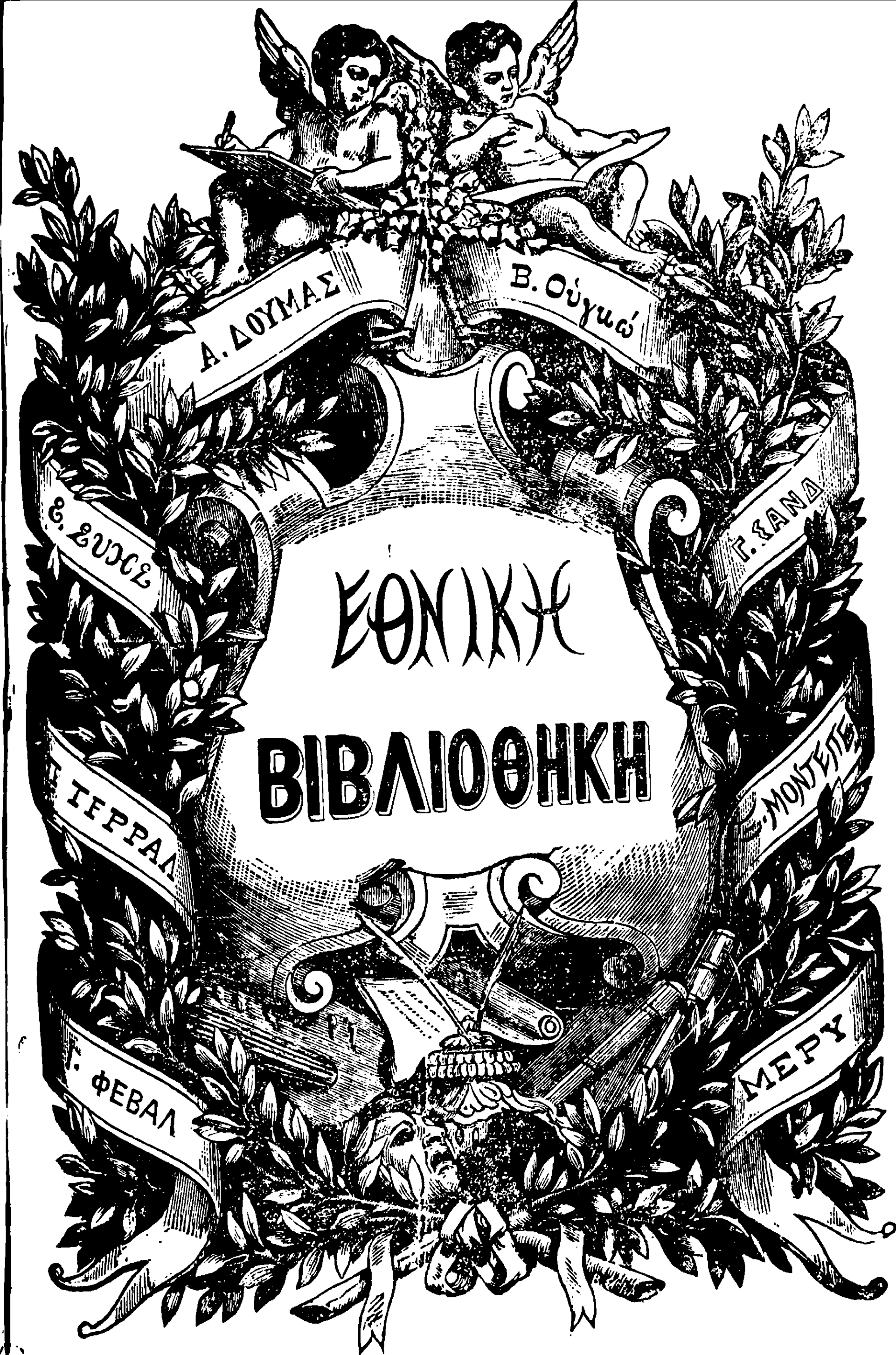
ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΥΠΑΛΛΟΣ ΚΑΠΕΛΕΤΟΣ [βιογραφία]. — ΠΕΡΙ ΠΑΙΔΕΙΑΣ [λόγος ἐκφωνηθεὶς ἐν Κορυθαῖ τῆς Μακεδονίας]. — ΑΤΤΙΚΑΙ ΝΥΚΤΕΣ. Οἱ ἀδελφοὶ ἢ Γαλάτεια· δράμα. — ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΙΣ. Ἐκδρομὴ εἰς τὴν ἔρημον ἢ σκηναὶ τοῦ Ἀραβικοῦ βίου. [B. Gastineau]. — ΒΟΥΧΝΕΡ· ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΥΜΠΙΑΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΝΗΤΟΡΟΣ ΑΥΤΟΥ· ζ'. Γενικότης τῶν φυσικῶν νόμων — η'. Ὁ οὐρανός. — ΔΙΑ ΤΟΥ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ· διήγημα Φριδερίκου Hacklander. — Ὁ ΠΟΛΥΦΙΛΟΣ ΕΡΜΑΝΝΟΣ — ΧΡΟΝΙΚΑ. — ΠΟΙΗΣΕΙΣ — Φῶς εἰς παράθυρον [κατὰ τὸ Γαλλικὸν τοῦ Auguste Giraud] — Ἡ ζωὴ — Ἐλεγείον. — ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΕΙΑΙ. — Ἡ Ἀκρόπολις ποιήμα I. Καμπούρογλου — Παράφρων Ἐρημίτης, μυθιστορία πρωτότυπος. — Λύσις αἰνίγματος. — Λῆνιγμα. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. Ὁ Υἱὸς τοῦ διαβόλου, μυθιστόρημα Παύλου Φεβάλ μετὰφρασις A. Γ. Σκαλίδου.

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Α. ΚΤΕΝΑ ΚΑΙ Σ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

1871

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΣΜΟΥ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΑΡΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

ΕΤΟΣ ΕΚΤΟΝ. ΦΥΛΛ. Θ'.

ΙΟΥΛΙΟΣ 1871

ΒΟΥΧΝΕΡ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ

ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΓΕΝΝΗΤΟΡΟΣ ΑΥΤΟΥ

(Συνέχεια ἴδε φύλλ. Π'.)

Θ'.

Αἱ τῆς δημιουργίας περίοδοι.

«Μία διέρχεται γενεά, ἑτέρα ἀναγεννᾶται, ἀλλ' ἡ γῆ αἰώνιος διαμένει»
Βίβλος.

Αἱ γεωλογικαὶ μελέται ἐπὶ τῆς ἱστορίας τοῦ σχηματισμοῦ καὶ τῆς διαδοχικῆς τῆς γῆς ἀναπτύξεως τὸ φῶς διέχουσιν.— Τὴν ἐπιφάνειαν τῆς ἡμετέρας ἀνερευνήσαντες σφαίρας, τοὺς βράχους καὶ τὰ στοιβακτὰ στρώματα, ἅτινα τὰ λείψανα καὶ συντρίμματα ὀργανικῶν, ἄλλοτε βιωσάντων ὄντων περιέχουσιν, ἐξετάσαντες, οἱ γεωλόγοι τὴν ἱστορίαν τῆς γῆς ὡς ἐν ἀρχαίῳ χρονικῷ ἀνέγνωσαν.

Ἡ ἱστορία αὕτη ἔχνη καταφανῆ ὀρητικῶν ὑπερβαλλόντως ἀναστατώσεων δείκνυσιν, ἀναστατώσεων διχοδοχικῶν, παραγομένων ὅτε μὲν ὑπὸ τοῦ πυρός, ὅτε δὲ ὑπὸ τοῦ ὕδατος καὶ ἄλλοτε τῆ συνεργείᾳ τῶν δύο τούτων στοιχείων.— Αἱ γῆναι αὗται κινήσεις, ὧν τὸ αἰνίδιον καὶ ὀρητικὸν

μᾶλλον φαινόμενον ἢ πραγματικὸν ἐστὶν ὡς ἀπορρή τῶν ὀρθοδόξων ἐχρησίμευσε φυσιολόγοις ὅπως ἔκκλησιν ποιήσωσιν εἰς ἐπέμβασιν θελήσεως παντοδυνάμου.— Αἱ ἀναστατώσεις αὗται ἤθελον εἶσθαι ἐνεργεῖς θελήσεως παντοδυνάμου ἀποκύημα, ὅπως τὴν γῆν πρὸς ὠρισμένον τινα μορφώσωσι σκοπὸν, ἤθελον ὑπάρχει ἀδιάκοπος δημιουργία ἀλλὰ διαδοχικῶς ἀναπτυσσομένη κατὰ περιόδους, καθ' ἃς νέαι διαδοχικῶς ἤθελον γεννᾶσθαι γενεαί, ἡ Βίβλος ἤθελε δικαιῶσθαι ἀναφέρουσα, ὅτι ὁ Θεὸς τὸν κατακλυσμὸν ἐπήνεγκεν, ὅπως τὸ ἀνθρώπινον ἁμαρτωλὸν ἐξολοθρεύσῃ γένος πρὸς ἀντικατάστασιν νέας γενεᾶς καὶ ὅτι τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ ὄρη ἀνύψωσε, τὰς θαλάσσας μετήγγισε, τοὺς ὀργανισμοὺς ἐπλασεν, ἀν αἱ ἰδέαι αὗται ἀμέσῳ ἐπέμβασεως δυνάμεων ὑπερφυσικῶν ἢ ἀνεξηγήτων, ἐν τῇ ἱστορικῇ τῆς γῆς ἀναπτύξει, ὑπὸ τῶν τῆς ἐπιστήμης ἤδη ἀνακαλύψεων δὲν ἐμνηδενίζοντο.

Ἔτι ἐπὶ τῶν ἀπεράντων τοῦ οὐρανοῦ ἀποστάσεων μελέτη, οὕτω μαθηματικῆ θεβαιότητι ἢ ἐπιστήμη τὸ παρελθὸν τῆς ἡμετέρας διὰ τῶν ἐκατομμυρίων ἐτῶν γηραιᾶς γῆς διέσχισε καὶ τὸ μυστηριώδες ἐγείρασα παραπέτασμα ὑφ' οὗ τὴν σκιάν ἐπὶ τοσοῦτον δεισιδαιμόνα καὶ θρησκευτικὰ ὄνειρα προστασίαν εὕρισκον, εἰς τὸ τῆς ἡμέρας προήγαγε φῶς, τὴν ἀνακάλυψιν ἐπενεγκούσα, ἐπὶ ἀναμφιλέκτων ἐρειδομένη ἀποδείξεων, ὅτι αἱ προοδευτικαὶ αὗται μεταβολαί, διὰ τῶν ἀπλουστέρων καὶ φυσικωτέρων ἐξε-

τελέσθησαν μέσων. Αὕτη ἀνεγνώρισεν, ὅτι οὐδαμῶς ἀποδεκτὴ ἔστιν ἡ περιοδικὴ τῆς γῆς ἐκείνη δημιουργία, περὶ ἧς τοσοῦτον ἐζήλωσαν λόγον ποιῆσαι, καὶ κακῶς ἐνοουμένη μελέτη τῆς φύσεως μετὰ τῶν ἡμερῶν τῆς ἐν Βίβλῳ δημιουργίας παντὶ σθένει ἐπειράθη συνταυτίσαι. Ἡ ἐπιστήμη ἀπ' ἐναντίας ἀνεγνώρισεν, ὅτι πᾶν τὸ τῆς γῆς παρελθὸν οὐκ ἔστιν, εἰμὴ τῆς παρούσης καταστάσεως αὐτῆς κάτροπρον. — Ὅσον αἰφνίδιοι καὶ ὀρμητικαὶ ἀν φαίνονται ἐκ πρώτης ὄψεως αἱ ἐκτελεσθεῖσαι ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς μεταβολαί, ἡ σκέψις καὶ ἡ ἔρευνα οὐ βραδύνουσιν ἀποδείξει ὅτι τὸ πλεῖστον τῶν μεταβολῶν τούτων ἀπόρροια βραδείας καὶ διαδοχικῆς φυσικῶν δυναμειῶν εἰσιν ἐνεργείας, ἀναμφιβόλως κατὰ μικρὰ ἐνεργουσῶν διαλείματα, ἀλλ' εἰσέτι ὑφισταμένων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν ὁρατῶν καθ' ἑκάστων καθισταμένων, περιοριζομένων δὲ μόνον, τῆς μικρᾶς αὐτῶν ἐνεκεν διαρκείας εἰς τοσοῦτον μικρὰς μερίδας, ὥστε οὐ προσκρούουσιν εἰς τὰς αἰσθησεις ἡμῶν.

Ἡ γῆ, λέγει ὁ Burmeister, δὲν ἐδημιουργήθη, εἰμὴ ὑπὸ δυνάμεων, ἀς καὶ σήμερον ἔτι, ἀλλὰ κατ' ἡλαττωμένην ὀρμὴν ἐνεργούσας πιστότητα αὕτη οὐχ' ὑπέστη ἐν τῇ ἀναπτύξει αὐτῆς ἀναστατώσεις ὀρμητικώτερας τῶν καθ' ἑκάστην ὀρμῶν, ἀλλ' ἡ τῆς μεταβολῆς διάρκεια ἀκριβῶς ἀνυπολόγιστος ἔστιν. . . .

Ὁ τῆς γῆς σχηματισμὸς δὲν περιέχει θαυμαστόν τι καὶ καταπληκτικόν, εἰμὴ ὑπὸ τὴν ἐποψίν τοῦ ἀναγκαίου χρόνου πρὸς τελειοποίησιν αὐτῆς.

Ὡς σταγῶν ὕδατος πέτραι κοιλαινέ, οὕτω δυνάμεις κατὰ φαινόμενον ἀσθενεῖς καὶ μόλις αἰσθηταὶ διὰ τοῦ χρόνου ἀποτελέσματα καταπληκτικὰ καὶ ἐν ταυτῷ τεράστια παραγαγεῖν δύνανται. — Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι διὰ τῆς ἀπαύστου τοῦ ὕδατος μετὰ βράχου σκληροῦ ἐπὶ μυριάδας ἐτῶν ἐπαρῆς, ἡ πτώσις τοῦ Νεαγάρου τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ λεύγας ἀνω κατέσκαψεν.

Ἡ γῆ ἀπαύστως ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς ἡμῶν ἀλλάσσει, ἀπαύστως στρώματα σχηματίζονται, ὑφαίστεια φλόγας ἀναπέμπουσι, σεισμοὶ τὸ ἔδαφος διασχίζουσι, νῆσοι ἀναθρόσκουσι καὶ καταβυθίζονται,

θάλασσα ἀποσύρονται ἀφ' ἐνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου πλημμυροῦσιν.

Καὶ τοι σήμερον ἐν ἀθροίσματι ὡς ἐν εἰκόνι τὰ βραδέα, μεμονωμένα καὶ διὰ μυριάδων ἐτῶν παρεχθέντα γεγονότα ταῦτα δρῶμεν, ἀδυνατοῦμεν ἐντούτοις τὴν ἰδέαν ἀμέσου ἐπεμβάσεως δυνάμεως δημιουργικῆς ἀποβαλεῖν, ἐν ᾧ ταῦτα τὴν παραγωγὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἐνέργειαν φυσικῶν ὀφείλουσι δυνάμεων. — Πᾶσα ἡ ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς γῆς ἐπιστήμη, ἀνσχευὴ αὕτη καθ' ἑαυτὴν σήμερον ἔστιν πάσης ὑποθέσεως, δυνάμεις ὑπερφυσικὰς ἀποδεχομένης.

Ἐπὶ τῆς γνώσεως τῆς περικυκλούσης ἡμᾶς φύσεως καὶ τῶν διεπουσῶν αὐτὴν δυνάμεων ἐρεῖδομένη, ἡ ἐπιστήμη αὕτη, ἀκολουθήσασθαι καὶ μετ' ἀκριβείας καὶ βεβαιότητος συχνάκις ὀρίσαι ἠδυνήθη τὴν τοῦ παρελθόντος καὶ μέχρις ἀπρηχαιωμένης ἐποχῆς ἱστορίαν. — Αὕτη ἐν ταυτῷ ἀπέδειξεν ἡμῖν ὅτι πανταχοῦ καὶ ἐν πάσῃ ἐποχῇ δὲν ὑπῆρξε πρᾶξις ἐκτελεσθεῖσα, εἰμὴ διὰ τῆς ὕλης καὶ τῶν ὑφισταμένων ἤδη εἰσέτι φυσικῶν δυνάμεων. — Οὐδαμῶς ἡ ἐπιστήμη αὕτη ἐν ταῖς ἐρεύναις αὐτῆς ὑπὸ τῆς ἀνάγκης τὴν ἐπέμβασιν ἀποδεχθῆναι δυνάμεων ἀγνώστων ἀνεχαιτίσθη καὶ οὐδέποτε οὐδαμῶς ἐν τῇ ἀνάγκῃ εὐρεθήσεται νᾶ πρᾶξῃ τοῦτο! — Πανταχοῦ ἡ ταυτότης τῶν φυσικῶν ἀπεδείχθη νόμων, πανταχοῦ τὸν αὐτὸν εὖρε κανόνα, τὴν αὐτὴν ὕλην! — Αἱ ἱστορικαὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς γῆς ἀναζητήσεις ἀπέδειξαν, ὅτι τὸ παρελθὸν καὶ παρὸν τὴν αὐτὴν ἔχουσι βᾶσιν, ὅτι τὸ παρελθὸν ὡς καὶ τὸ παρὸν τῷ αὐτῷ ἀνεπτύχθη τρόπῳ, ὅτι αἱ ἐν ἐνεργείᾳ ἐπὶ τῆς γῆς δυνάμεις αἱ αὐταὶ καθ' ὅλον ὑπῆρξαν τὸν χρόνον (Burmeister). — Ἡ αἰώμιος αὕτη τῶν ἐν τῇ γῇ φαινόμενων ταυτότης, τὴν βεβαιότητα παρέχει ὅτι τὸ πῦρ καὶ ὕδωρ ἔσχον, ἔχουσι καὶ ἔξουσι τὰς αὐτὰς αἰετοτε δυνάμεις, ὅτι ἡ ἔλιξις καὶ συνεπῶς τὰ τῆς βεβρυτῆτος τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, τοῦ μαγνητισμοῦ καὶ τῆς ὑφαιστείου ἐνεργείας τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς γῆς φαινόμενα οὐδέποτε ἡλαττώθησαν (Bossmaesler). Ἡ φύσις αἰετοτε σχεδὸν ἐν σιωπῇ ἐνεργεῖ, αἱ σπασμωδικαὶ κινήσεις καὶ αἱ ὀρμητικαὶ ἀναστατώσεις οὐκ εἰσιν εἰ μὴ ἐξαιρέσεις. — Αἱ καταστραφαί, ἀς ἡ συγγραφῆων τινῶν φαντασία ὑπὸ τὰ καταπληκτικώτερα διεγράψε χρώματα, ὑπερβο-

λικαὶ καὶ κατ' ἐφεύρεσιν εἰσιν. — Μεγάλαι ἐπῆλθον μεταβολαί, τρομεραὶ ἀναστατώσεις, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μετὰ μείονος ἔλαβον χώραν κρότου ἢ μεθ' ὅτου οἱ ὄνειροπολοῦντες παρέστησαν ταύτας, κατ' ὅλας δὲ τὰς περιστάσεις, ὑπὸ τῶν τακτικῶν καὶ γνωστῶν τῆς φύσεως δυνάμεων παρήχθησαν αὐταί. (Futtle).

Ἡ τοῦ ἀνθρώπου διάνοια οὐ δεῖται ὑποθέσεως χειρὸς ἰσχυρᾶς παρεμβαινούσης, ὅπως ἀθροῖα τὰ τοῦ πυρὸς πνεύματα ἐκ τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς ἀναθρόσων, ὅπως τὰ ὕδατα τὴν γῆν κατακλύσωσιν, ὅπως ἡ σφαῖρα ὡς ἀργίλος εὐκαμπτος πρὸς ὠρισμένον σκοπὸν ζυμωθῇ. — Ὅποια παραδοξολογία, ὅποιος παραλογισμὸς, τὸ ἀποδεχθῆναι δυνάμει δημιουργικῆν, ἀτελεύτητον θυσιάσαν χρόνον πρὸς διέλευσιν τῆς γῆς καὶ τῶν ἐαυτῆς κατοίκων διὰ θαυμάσιων διαδοχικῶν προηδευτικῶν, διὰ μορφῶν μικρῶν κατὰ μικρὸν ἀναπτυσσομένων, πρὸς μόνον τὸν σκοπὸν τοῦ παρασκευάσαι κατοικίαν ἀρμυδιωτέραν εἰς τὸν τελευταῖον ἐρχόμενον, εἰς τὸ κάλλιον ὄργανισθὲν ζῶν, εἰς τὸν ἀ.θροῦν! — Δύ αἰμις ἀθάϊετος, ὑπερτάτης κτωμένη ἰσχύος ἔχει ἀνάγκην τοσοῦταν ἀγῶνων ὅπως εἰς τὸν τελικὸν αὐτῆς ἀφίχθῃ σκοπὸν; Οὐ δύναται αὕτη πάραυτα καὶ ἀνεῖ δισταγμοῦ πᾶν τὸ αὐτῆ καλὸν καὶ ὠφέλιμον φαινόμενον δημιουργῆσαι;

Δὲν ὑπάρχουσιν, εἰ μὴ κωλύματα φυσικὰ, ὑπὸ τῆς ὕλης ἐν τῷ διαδοχικῷ καὶ τυφῷ τῶν μορίων καὶ μορφῶν αὐτῆς συνδυασμῷ ἀπαντῶμενα, τὰς εἰδικότητας τῆς ἱστορίας τῆς τοῦ ὄργανικοῦ καὶ ἀνοργάνου κόσμου ἀναπτύξεως ἐξηγήσαι δυνάμενα. — Δύναται τις, τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν γεωλόγων ἐπὶ τῶν διαφορῶν ἐκάστου τῆς γῆς στρώματος φάσεων ὑπ' ὅψιν ἔχων, παραπλήσιον συλλαβεῖν ἰδέαν τῆς διάρκειας τοῦ χρόνου, οὗ ἡ γῆ ἀνάγκην ἔσχεν ὅπως εἰς τὴν ὑπάρχουσαν περιέλθῃ μορφῇ. — Κατὰ τοὺς τοῦ Bischof ὑπολογισμοὺς, ὁ σχηματισμὸς τῆς ἀνθρακούχου γῆς 1,004 477 ἔτη ἀπαιτεῖ (κατὰ Chevandier 674, 788), τὸ τρίτερον τῆς γῆς στρώμα, ἔχον 1000 ποδῶν βάθος, πρὸς μόρφωσιν αὐτοῦ 350, 000 ἐτῶν δεῖται διαρκεῖς καὶ ἡ ἡμετέρα σφαῖρα, κατὰ τὸν τοῦ Bischof ὑπολογισμὸν, 350 ἑκατομμυρίων ἐτῶν ἀνάγκην

εἶχεν ὅπως ἐκ τῆς πρωτογενούς πεπυρωμένης αὐτῆς καταστάσεως ἐκ 2000 βαθμῶν εἰς 200 θερμοκρασίας περιέλθῃ. Ὁ Volger ἔριζει τὸν ἀναγκαῖον πρὸς σχηματισμὸν ὅλων τῶν γνωστῶν τῆς γῆς στρωμάτων χρόνον εἰς 648 ἑκατομμύρια ἐτῶν! Ὁ ἀριθμὸς οὗτος, εὐκόλος τὴν ἀπαρτίαν, ἰδέαν ἡμῖν τοῦ ὑπερμέτρου τῶν ἐποχῶν τούτων παρέχων, δύναται ὡσαύτως καὶ ἑτέρας ἡμῖν παρασχεῖν ἀποδείξεις. — Ὁ ἀριθμὸς οὗτος, πρὸς ἀτελευτήτους παραβαλλόμενος ἐν τῷ ἀπέριω ἀποστάσει ὑπὸ τῶν ἀστρολόγων ἀνακαλυφθείσας καὶ τὴν φαντασίαν ἀμβλυνοῦσας, δεικνυσιν ὅτι ὁ χρόνος καὶ ἡ ἔκτασις ἀνεῖ ὀρίων καὶ συνεπῶς αἰώνια καὶ ἀτελεύτητά εἰσιν. Ἡ γῆ ἐν τῇ ὕλικῃ αὐτῆς ὑπάρχει πράγματι ἀτελεύτητός ἐστι καὶ δὲν ὑπάρχουσιν, εἰμὴ μεταβολαί, ἀς αὕτη ὑπέστη, μεταβολαί ἐντὸς προσκαιρῶν καὶ ὠρισμένων ἐποχῶν. (Burmeister). Διὰ ταῦτα ἀποδεκτὸν καθίσταται ὅτι ὁ οὐρανὸς καὶ οἱ ἀστέρες αὐτοῦ οὐ μόνον τὴν ἔκτασιν ἀτελεύτητοι, περὶ οὗ οὐδεὶς τῶν ἀστρολόγων ἀμφιβάλλει, ἀλλὰ καὶ ἀνεῖ ἀρχῆς ἢ τέλους ἤτοι κατὰ τὸν χρόνον ἀνεῖ τέματός εἰσιν. (Czolbe).

Διὰ τί αἱ θρησκευτικαὶ ἰδέαι, τὸν Θεὸν ὡς ἀτελεύτητον καὶ αἰώνιον ἀποδεχόμεναι περισσότερα τῆς ἐπιστήμης νὰ κτῶνται προνομίῃ; Ἡ σκέψις τῶν φυσιολόγων πρέπει ὀλιγώτερον νὰ ἔχη τὸ θάρρος τῆς στείρας φαντασίας τῶν ἱερέων, ὧν ἡ μανία τὴν αἰωνιότητα ἐφεύρε τοῦ Ἁδου; Πᾶν ὅ,τι περὶ τοῦ τέλους τοῦ κόσμου εἶπον, τοσοῦτόν ἐστιν ἰδανικόν, ὅσον αἱ παραδόσεις τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῶν ἐν τῇ νηπιότητι λαῶν ἐφευρεθείσαι.

Ἡ γῆ καὶ τὸ Σύμπαν αἰώνια εἰσιν, καθόσον ἡ αἰωνιότης ἐμφυτος τῇ ὕλῃ ἰδιότης ἐστίν.

Τῶν μεταβολῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἔλεκεν, ὁ μὴ ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης φωτισθεῖς νομίζει ταῦτα διαβητὰ καὶ ὄρια ἔχοντα.

Πᾶν ὅ,τι ἡ ἐπιστήμη τῶν ἡμερῶν ἡμῶν τῆ τῶν ἰσχυροτέρων φαινόμενων βοήθεια ἡμῖν ἀποδεικνύει, τὸ εὐθὺ καὶ ἐλεύθερον τῶν θρησκευτικῶν καὶ φιλοσοφικῶν προλήψεων τοῦ ἡμετέρου πεφωτισμένου λεγομένου αἰῶνος πνεῦμα, τοῖς ἀνθρώποις πρὸ μυριάδων ἤδη ἀπέδειξεν ἐτῶν Ἀπρεπές, πῶς γνώσις τῶν ἀπλῆ καὶ σπουδαία, οἷα

ἡ τῆς αἰωνιότητος τοῦ κόσμου, ἡ δυνήθη ποτὲ τὴν ἀνθρώπινον διαφυγεῖν διάνοιαν. Πάντες σχεδὸν οἱ τῆς ἀρχαιότητος φιλόσοφοι τὸν κόσμον αἰώνιον ἐθεώρουν. Ὁ Λουκανός, διαφρήδην λέγει περὶ τοῦ Σύμπαντος ὁμιλῶν — ὑπῆρξε καὶ ὑπάρξει αἰετοτε. — Οἱ στερούμενοι προλήψεων αἰσθανθήσονται τὴν δύναμιν τοῦ ἀξιωματος ὅτι «μηδὲν ἐκ τοῦ μηδεὸς τίκεται» ἀλήθεια ἀσάλευτος. — Ἡ δημιουργία ὑπὸ τὴν ἔννοιαν, ἣν οἱ σύγχρονοι δίδουσι αὐτῇ, θεολογικὴ ἐστὶν λεπτότης (Σύστημα τῆς φύσεως, πρῶτον μέρος 7).

(ἔπεται συνέχεια)

(Μετάφρασις Π. Σ.)

ΠΕΡΙΠΗΣΕΙΣ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΡΗΜΟΝ

ἢ

ΕΚΗΝΑΙ ΤΟΥ ΑΡΑΒΙΚΟΥ ΒΙΟΥ

[B. Gasteau]

(Συνέχεια καὶ τέλος)

Ὁ Μωχαμέτ, ἔσχε τὴν καλωσύνην νὰ μοὶ προστοιμάσῃ ἐν παράδοξον θέλημα, ὅπερ μετ' ἠχαρίστησε καὶ ἐξέπληξε συγχρόνως. Εἶχε προσκαλέσει ἀπὸ πρωΐας τὰς αἰσούας, εἶδος ἀθιγγανίδων Ἀράβων χορευτριῶν. Αἱ αἰσούας αὐταί, ὀκτὼ τὸν ἀριθμὸν, ἦλθον καὶ ἐτοποθετήθησαν ὀλίγον μακρὰν ἡμῶν. Παρευθὺς περιεκυκλώθησαν ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου, καὶ τότε δὴ ἤρχισαν τὰ κινδυνώδη αὐτῶν παιγνίδια. Ὑπὸ τὸν ἐκκωφαινοῦντα κρότον τῶν τυμπάνων, τῶν βεμπάπ (τουρκιστί ντέφι) καὶ τοῦ διαπεραστικοῦ αὐλοῦ, αἱ μὲν, ὡς οἱ *Yūlioi* τῆς ἀρχαιότητος (1), ἤρξαντο νὰ παιζῶσι μετὰ τῶν ὄψεων, οὓς ἔθετον ἐπὶ τοῦ στόθους καὶ ἐντὸς τοῦ στόματος των, σχηματίζουσαι δι' αὐτῶν *σαρίκια* ἐπὶ τοῦ

(1) Κάτοικοι τῆς Λυβίας καὶ ἐξημερωταὶ ὄψεων. Σ. Μ.

μετώπου των, ἄλλαι, ἔλειχον ἀνθρακας ἀναμμένους· τινὲς μὲν ἔτρωγον ὑέλους, χάλικας καὶ κάκτους ἀκαθώδεις, ἐνῶ ἄλλαι ἐχόρευον, ἐστρέφοντο περὶ ἑαυτάς, ὡς δερβίσαι, ἐμόρφάζον, ἀνεπήδουν στρεβλούμεναι, καὶ ἀνεζωποροῦντο ἀγρίως βαθμηδὸν ἐκ τῶν στροφῶν τῆς μουσικῆς, ἧτις, ἐπαιζομένης *crescendo*, ἔως οὗ κατέπιπτον ὡς ἐπιληπτικαί, καὶ ἐκυλίνοντο ἀφορίζουσαι ἐπὶ τοῦ ἐδάφους, ἀφ' οὗ κατεξέσχίζον φρικωδῶς τὰ μέλη των.

Ἐπρεπε νὰ βλέπη τις τὴν ἀκράτητον χαρὰν τῶν θεατῶν, ἔπρεπε ν' ἀκούῃ τὰς ἐνθουσιώδεις κραυγὰς τῶν αἰθιόπων καὶ τὰ ἀντηχοῦντα γοῦ! γοῦ! . . τῶν γυναικῶν, αἵτινες, διὰ τοῦ πέπλου των μὲ ἀπληστον ὄμμα παρετήρουν.

Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐκπληκτικῶν αὐτῶν ἀσκήσεων, ὧν ἡ ἐντελής περιγραφή ἀποβάνει ἀδύνατος, αἱ αἰσούας ἐδέχθησαν ἐντὸς τῆς κορδύλης τοῦ *βουρνούλιου* των τὰς προσφορὰς τῶν θεατῶν καὶ ἐγὼ δὲν ὑστέρισα ὡς πρὸς τὴν πληρωμὴν τοῦ φόρου. Αἱ αἰσούας περιτρέγουσι συνήθως τὰς πόλεις καὶ τὰ περὶχωρα τῆς βροεῖου Ἀλγερίας. Πιστεύεται κοινῶς ὅτι ἔχουσι τὴν δύναμιν τοῦ θεραπεύειν τὰς ἀσθενείας. Αἱ ἱέρειαι αὐταί τοῦ Αἰσά, ἀγίου Μουσουλμάνου, ὅστις φημίζεται διὰ τὰς θαυράτους τοῦ βίου του πρᾶξις, ἀγαπῶνται, φιλοξενοῦνται, καὶ τιμῶνται ὑπὸ τῶν εὐλαβῶν Ἀράβων. Ἄλλως τε, ἐν Ἀφρικῇ, αἱ ἀνοσιώτεροι τῶν ἑταιριῶν λαμβάνουσι θρησκευτικὸν χαρακτῆρα. Αἱ αἰσούας εἰσὶν ὡς αἱ χορευτρίαι τῆς Σαχάρας (Ἀλμέ), καὶ ὡς αἱ γκουζάναι, συνάδελφοι τῶν γοήτων, οἵτινες προλέγουσι τὸ μέλλον εἰς τοὺς κατοίκους τῶν Ἀραβικῶν χωρίων. Ἀφοῦ καλῶς ἐδεξιώθησαν καὶ πλουσιοπαρόχως ἀντημείφθησαν αἱ αἰσούας, ἀπεσύρθησαν εἰς τὴν δι' αὐτάς ὡρμηθεῖσαν φιλόξενον σκηνὴν, παρακολουθούμεναι ὑπὸ τῶν θαυμαστῶν των.

Ἐμεινα ὀλίγον εἰσέτι χρόνον ὑπὸ τὰς ἐλαίας ἀναπνέων μεθ' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων μου, τὴν εὐώδη αὐραν ἧτις ἐδρόσιζε τὸ σῶμά μου, τεθερμασμένον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου τῆς ἐρήμου, τοῦ τρομεροῦ Συμούν, ἐκ τοῦ ὁποῦ εἶχον ὑποφέρει δι' ὅλης σχεδὸν ἐκείνης τῆς ἡμέρας, καὶ θαυμάζων τὴν διαυγῆ λαμπρότητα τῶν νυκτῶν τῆς Ἀφρικῆς, ἧτις διαργυρεῖ διὰ ζωφῶν ἀκτί-

νων τὸ χωρίον τῆς Ὀάσεως Βενῆ-χαμρά.

Οἱ Ἀραβες σχεδὸν ἅπαντες ἦσαν συνηθροισμένοι ἐπὶ τῶν θυρῶν τῶν σκηνῶν των ἢ τῶν κατωφλίων τῶν καλυβῶν. Σέχαι λευκοπώγωνες διηγοῦντο θαυμαστὴν τινα διήγησιν εἰς τοὺς νεωτέρους, οἵτινες ἤλθον αὐτοὺς παρατηροῦντες ἀφηρημένως τὰς μυριάδας τῶν ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς των ἀπαστραπτόντων ἀστέρων. Αἱ γαρίεσαι μαύραι ἐδείκνυον καὶ αὐταί τὰς δύο σειρὰς τῶν ἐλεφαντίνων ὀδόντων των. Θορυβώδης στρατιά μικρῶν παιδίων ἐνδεδυμένων μακρὸν λινὸν ὑποκάμισον, καὶ φερόντων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐρυθρὰ καλύμματα, ἐπὶ δὲ τοῦ τραχήλου φυλακτὰ ἐκ μαροκίνου, κατεδίωκε ἐν τῷ μέσῳ κονιορτοῦ τοὺς εὐστρόφους γερπυᾶ (1). Ὁραῖαι Ἀγαρ, μεγαλοπρεπεῖς Ῥαχῆλ, πλουσίως ἐνδεδυμένοι, ἀνεπαύοντο ἐξήπλωμένοι ἐπὶ ταπήτων νωχελῶς καὶ μετὰ μεγάλης χάριτος, δικνοίγουσαι τὸν πέπλον τοῦ προσώπου των εἰς τὰς ἀκτῖνας τῆς σελήνης, τῆς ἀποκρύφου λάτριδος τῶν θελγῆτρων των. Τὸ θέαμα τῶν εὐδαιμόνων ἐλείνων συμπλεγμάτων τοσοῦτον μὲ συνεκίνησε, ὥστε δὲν ἠδυνήθην νὰ μὴ ἀνακράξω μεγάλη τῇ φωνῇ εἰς τὸν ὅσον ὥστε ν' ἀκουσθῶ καὶ ὑπὸ τοῦ Μωχαμέτ «Ἡ εὐδαιμονία, ἧτις τοσοῦτον ἀνωφελῶς ἐπιζητεῖται εἰς τὸν πλήρη ἀνησυχίας, ἀθλιότητος, καὶ πολιτικῶν περισπασμῶν ταραχώδη βίον τοῦ πολιτισμοῦ, δὲν ἤθελεν εὐρεθῆ ἀρα ἐνταῦθα πλησίον ὠραίας καὶ ἀπλοϊκῆς τινοσ νεάνιδος, ὡς Ῥούθ τῆς σταχυολόγου, ἐντὸς τῆς πατριαρχικῆς ταύτης ζωῆς τῶν Ἀράβων;»

Ἡ ἀπάτησις μοὶ ἐδόθη ὑπὸ μελωδικωτάτης φωνῆς σειρήνος ἧτις ἔψαλλε συνοδευομένη ὑπὸ δερπουκά (ὄργανον βαρύφωνον) τὸ ἀκόλουθον ἀσματίον, τοῦ ὁποῦ οὗ ὁ Μωχαμέτ μοὶ μετέφρασε τὸ πνεῦμα.

»Ἐλεύθερος εἶναι ὁ νομάς εἰς τὴν ἐρημον!

»Καταφρονεῖ τὸν βίον τοῦ κατοικοῦ τῶν Κουνούρ, (2) τοῦ ἐμπόρου τοῦ πεπέρεως καὶ υἱοῦ τῶν Ἰουδαίων, ὅστις πληρῶνει φόρον εἰς τὸν κύριόν του.

»Ἡ σκηνή του δὲν ἀναπαύεται πλέον μιᾶς σελήνης· διώκει πρὸ αὐτοῦ τὰ ποι-

μνιά του, ἅτινα ἀντεπεξέρχονται καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ ἀγρία θηρία τὸ *άλφά* καὶ τὸ *γκάτοφ*.

»Οὐδέποτε ἔξευξε τὸν κέλην του ἐπὶ ἀμάξης· πάντοτε ἐγγίζει τὴν γῆν μὲ τὴν πτέρην του.

»Πλούσιος εἶναι ὁ νομάς εἰς τὴν ἐρημον! »Εἰς αὐτὸν ἀνήκει ἡ Σαχάρα καὶ τὰ ἀτελεύτητα διαστήματά της, εἰς τὰ ὅποια πηδᾷ ἐπὶ τῶν πτερυγῶν τοῦ ἵππου του πρὸς καταδίωξιν τῆς κερμάδος καὶ τοῦ σροθλοκαυήλου.

»Εἰς αὐτὸν ἀνήκουν αἱ γυναῖκες αἱ λευκότεραι καὶ αὐτοῦ τοῦ γάλακτος τῆς καμήλου, τὰ ἄθλη ταῦτα τῆς ἐρήμου τὰ εὐωδιάζοντα τὸν καθαρὸν τῶν ὀάσεων ἀέρα.

»Γενναϊοκάρδης καὶ ἀνδρείος εἶναι ὁ νομάς εἰς τὴν ἐρημον!

»Εἰς τὴν πρόσκλησιν τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ἀνυψοῦται, ἐξεγείρεται διὰ τὴν ἐκδίχσιν.

»Ὁπλίζεται διὰ τοῦ *μεζαράκ* (λόγγης) καὶ τοῦ πυρὸβόλου καὶ κάμνει νὰ ὀμιλῇ ἢ πυρίτις ὡς ἡ χάλιζα τοῦ χειμῶνος, ἐπιπίπτων κατὰ τῶν ἐπικαταράτων χωρίων, ἅτινα ἤθελον περιυβρίσει τοὺς συμμαχοὺς του.

»Φονεῦει τοὺς ἐχθρούς του μέχρι τοῦ τελευταίου. Συλλαμβάνει τοὺς μαύρους τοῦ Σουδάν, τοὺς ἵππους καὶ τὰ ποίμνια, ἀλλ' ἐπιστρέφει τὰς συζύγους καὶ μητέρας των μὲ ὅλα των τὰ κοσμήματα.

»Δίδει εἰς τὸν ξένον τὴν πρώτην θέσιν ἐπὶ τοῦ Φεράς (κλίση ἐκ μακρῶν ταπήτων) καὶ τὸν ὀδηγεῖ μακρὰν τὴν ἀκόλουθον πρωτὰν λέγων αὐτῷ: ἡ εὐτυχία μετὰ σοῦ.

»Εὐτυχὴς εἶναι ὁ νομάς εἰς τὴν ἐρημον! »Τὰ ἐξ ἄμμου ὄρη εἶναι ἐπιχρυσωμένα ὑπὸ τῶν τελευταίων φλογῶν τοῦ πυρίνου ὀφθαλμοῦ (τοῦ ἡλίου).

»Εἰς τὸν ἐρυθρὸν τοῦτον ὀρίζοντα φαίνεται ἐρχομένη ἀγέλη καμήλων ὀδηγουμένων ὑπὸ τῶν ταχυπόρων ἀδελφῶν του.

»Προχωροῦσιν αὐταί πρὸς τὴν εὐδαιμονα ὅσιν καὶ μεταφέρουσιν εἰς ταύτην σάκκους πλήρεις σίτου τῆς Τέλ.

»Ὅλοι αἱ σκηναὶ πληροῦνται ὑπὸ σίτου καὶ χαρᾶς. Τὰ ἄσματα ἀντηχοῦν· οἱ ἵπποι πηδῶσι, αἱ νεάνιδες τρέχουσι διὰ μέσου τῶν φοινικῶν καὶ ἄδουσι μετὰ τῶν πηγῶν καὶ

(1) Γένος ζῶων ὁμοίων μὲ ποντικῶν. Σ. Μ.

(2) Ἰσοτελεῖς Ἀραβες Σ. Μ.

ρῶακίων τὸ ἄσμα τῆς ἐσπερινῆς αὔρας. . .
Οἱ θῶες ἐκάλυψαν διὰ τῶν ὑλακῶν αὐτῶν τὰς τελευταίας τροφάς τῆς ἀδούσης· ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῶν ἀπαισιῶν τούτων φωνῶν ἐφάνη τεταραγμένος, ὁ Μωχαμέτ, μοὶ εἶπεν.

» Δὲν γνωρίζεις τοὺς θῶας; ἀκολούθει με καὶ θά τοὺς ἴδῃς ἐκ τοῦ πλησίον.

Συνώδευσα τὸν Μωχαμέτ ἐντὸς τῆς σκηνῆς του· ἔλαβε τὸ πυροβόλον καὶ τὸ γιγατάνιον του καὶ ἀνεχώρησαμεν πορευόμενοι εἰς τὸ κυνήγιον τῶν θῶων.

Μόλις εἶχον ἐλίγα βήματα προχωρήσει, ὅτε εἶδον πολλὰ τῶν ζῶων τούτων ν' ἀποσύρωνται ταχέως ἐπὶ τῇ προσεγγίσει ἡμῶν· ὁ Μωχαμέτ ἐτοποθετήθη ὀπισθεν τοῦ χεῖλους χαράδρας τινος βαθείας, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἔρριψε τεμάχιον ἀρνίου. Πέντε λεπτὰ ὕστερον εἰς θῶς κατήρχετο μὲ μεμετρημένα βήματα ἐκ τῆς κατωφεροῦς ἀτραποῦ ἀντικρυ ἡμῶν, περιστρέφων τοὺς ἀπαστράπτοντας ὀφθαλμούς του πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις, συμβουλευόμενος ἐνίοτε καὶ τὴν σελήνην, ὡς μετεωρολόγος Γερμανός, καὶ λείγων διὰ τοῦ ὀξυρύγχου στόματός του τοὺς λίθους. Ἐπὶ τέλους ῥίπτεται δι' ἐνὸς ἄλλματος ἐπὶ τῆς ποθητῆς λείας... ὁ Μωχαμέτ σκοπεύει καὶ πυροβολεῖ. . . ἀλλ' ὁ θῶς σώζεται ταχύτερον ἢ ὡς ἐφάνη ἐρχόμενος.

Χωρὶς ν' ἀποθαρρύνθῃ ὁ ἀραψ κυνηγός γεμίζει αὐτίς τὸ ὄπλον του λέγων μοι,

— Ἵπομόνη, θά μᾶς ἔλθουν ἄλλοι.

Τῶντι νέος λαίμαργος, ἀγριότερας μορφῆς καὶ μετὰ φοβερωτέρου βραδίσματος, κατήρχετο ἐκ τῆς ἰδίας τοῦ θῶος διευθύνσεως πρὸς τὴν χαράδραν.

» Εἰς πάνθηρ, ἀνακράζει ὁ Μωχαμέτ χαμηλῇ τῇ φωνῇ. — Ἡ ἀγγελία αὕτη μὲ κατετάραξεν· εἶχον ἰδεῖ εἰς τὸν Ζωολογικὸν κήπον τῶν Παρισίων πάνθηρας ἀρετὰ ἐξημερωμένους, ἀλλ' ἐκ διηγήσεων ἐγίνωσκον ἀφ' ἐτέρου ὅτι οἱ τῆς Ἀφρικῆς πάνθηρες δὲν εἶναι τῆς αὐτῆς διαθέσεως καὶ ὅτι μάλιστα καὶ πληγωνόμενοι, μανιωδῶς κατὰ τοῦ κυνηγοῦ ἐπιπίπτουσι.

Ἐκ τοῦ τρόπου μεθ' οὗ ὁ Μωχαμέτ παρσκευάζετο ἠννόησα ὅτι τὴν φορὰν ταύτην σπουδαία σκηνὴ ἔμελλε νὰ λάβῃ χώραν. Ὁ πάνθηρ δυσπιστῶν ἐστάθη ὀλίγον πρὸ τοῦ ῥιφθέντος κρέατος, σκεπτόμενος ἀ-

ναμφιβόλως ἐὰν ὤφειλε νὰ προχωρήσῃ ἢ ν' ἀποσυρθῇ. Ἀλλ' ὁ σύντροφός μου δὲν τῷ παρέσχε καιρὸν σκέψεων· πυροβολεῖ γοερά ἀντηχεῖ ἐπὶ τῆς χαράδρας κραυγὴ. Τὸ θηρίον εἶχε πληγωθεῖ. Τότε δὲ παρευρεθὺς εἶδομεν τὸν πάνθηρα νὰ σύρηται ὀρμητικῶς πρὸς ἡμᾶς. Ἡ θέσις μου καθίστατο κινδυνωδεστάτη.

Εὐτυχῶς ὁ Μωχαμέτ δὲν ἀπώλεσε τὸ θάρρος του· μοὶ ἔδωκε τὸ ὄπλον του, ἐξήξαγεν ἐκ τῆς ζώνης του τὸ γιγατάνιον καὶ ἀνέμενεν στεβρῶ τῷ βήματι τὸν πληγωμένον πάνθηρα, ὅστις ἐφώρμησεν ἐναντίον του κατ' εὐθείαν· ὁ Μωχαμέτ σκιρτήσας ὡς λέων, ῥίπτεται πλαγίως τοῦ θηρίου καὶ τῷ ἐμβυθίζει τὸ γιγατάνιον ἐντὸς τῶν λαγῶνων· ῥόγγος ὑστάτης ἀγωνίας μᾶς ἀνήγειλεν ὅτι τὸ κτύπημα ἦτο θανατηφόρον.

» Ἐφάνη ἀνεπιτήδειος, λέγει τότε ὁ Μωχαμέτ, κατεξέσχισα τὸ δέρμα. — Ἐγὼ ὅμως, ὅστις δὲν ἐφρόντιζον εἰμὴ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ πάνθηρος καὶ οὐχὶ περὶ δέρματος, νῆχαριστήθη ἐκ τοῦ ἀποτελέσματος. Ὁ Μωχαμέτ τότε σπογγίσας τὴν λεπίδα τοῦ γιγατάνιου διὰ τοῦ δέρματος τοῦ ζώου, τὸ ἐφόρτωσεν εἰς τοὺς ὄμους του καὶ ἐπεστρέψαμεν πρὸς τὸ χωρίον. Ὁ κυνηγός θριαμβευτικῶς ἐδεξιώθη ὑπὸ τῶν σέχων, οἵτινες ἔσχον τὴν καλωσύνην νὰ ἐγκωμιάσουν καὶ ἐμέ. Ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐδέχθην τοὺς ἐπαίνους των. — Ἐπειδὴ ἦτο προκεχωρημένη ἡ νύξ, ὁ Μωχαμέτ μὲ ὠδήγησεν ὑπὸ τινὰ σκηνὴν ὠρισθεῖσάν μοι πρὸς ὕπνον, ἔνθα εὔρον ἀρκετὰ καλὴν κλίνην κατασκευασθεῖσαν ἐκ μακρῶν ταπήτων καὶ προσκεφαλαίων· κατεκλίθην μεθ' ὄλων μου τῶν ἐνδυμάτων καὶ ἤθελον κοιμηθῆ εὐχαρίστως, ἀλλὰ αἱ ὠρυγαὶ τῶν θῶων εἰς ἀντεπεκρίνοντο ἐν χωρῷ αἱ τῶν κυνῶν τοῦ χωρίου, μοὶ ἐστέρησαν ἐπὶ πολὺ τὸν ὕπνον· ἄλλως τε, δὲν εἶχον κλείσει καὶ καλῶς τὴν θύραν τῆς σκηνῆς μου, καὶ ἠναγκάσθην νὰ δεχθῶ τὰς νυκτερινὰς ἐπισκέψεις τῶν ἀρνίων καὶ τῶν αἰγῶν, ἀτινα μετὰ μεγάλης οἰκειότητος ἐξηπλώθησαν πλησίον μου. Μὲ ὄλην τὴν ναυτιώδη ὀσμὴν τῶν ζῶων τούτων καὶ μὲ ὅλας τὰς ὠρυγὰς τῶν θῶων, ἄς ἐξελάμβανον ἀκουσίως ἀντὶ πανθήρων δὲν ἤρρησα νὰ θυθισθῶ εἰς βαθύτατον ὕπνον. Ἐξηγέρθην ἀργὰ τὴν πρωΐαν τῆς ἐπαύριον.

Ὁ καλὸς Μωχαμέτ Βὲν-Ρατζᾶ μὲ ὠδήγησεν ἐκ νέου ἔριππον μέχρι τῆς πεδιάδος τοῦ Γυρίς. Ἐκεῖ ἀπεχωρίσθημεν. — Ἐσφίγγαμεν ἀμοιβαίως ἀδελφικῶς τὰς χεῖρας καὶ ὁ Μωχαμέτ ἠσπᾶσθη πλέον ἢ ἀπαξ τὴν δεξιὰν χεῖρά του ἥτις ἦψατο τῆς ἰδικῆς μου.

Πρὸ τῆς ἐξ Ἀφρικῆς ἀναχωρήσεώς μου εἶδον διὰ τελευταίαν φορὰν τὸν Μωχαμέτ εἰς τὸ ἀραβικὸν καφφενεῖον τῆς Μασκάρας. Μοὶ ἔδωκεν μικρὸν ἐκ μαροκίνου ἐρυθροῦ ἐνθύμημα πεποικιλμένον, περιέχον ἐντὸς τὸ ὄνομά μου καὶ τὸ ἰδικόν του γεγραμμένα ἀραβιστὶ· τοῦτο ἦτο εἶδος ἐγκολπίου ὅπερ θρησκευτικῶς διαφυλάττω. Ἐάν αἱ ὀλίγαι λέξεις ἄς ἐγράψα ἐνταῦθα περιέλθωσι ποτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς του, θά μάθῃ μετ' εὐχαριστήσεως, ὅτι δὲν ἐλισμύνησα, μήτε τὰς κλάς του πρὸς ἐμὲ ὑπηρεσίας, μήτε τὴν εἰλικρινῆ φιλίαν του τὴν τῶσπ σπανίαν ἐκ μέρους Μουσουλμάνου πρὸς Χριστιανόν, ἐκ μέρους Ἀραβῶν πρὸς Γάλλον.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

ΑΡΙΣΤΕΙΣΤΗΣ Π. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ.

.....

Π Ε Ρ Ι

ΙΟΥΔΑΙΩΝ ΜΕΤΑ ΧΡΙΣΤΟΝ

Πραγματεῖς ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῷ ἐν Μαγικεστρίφ Ἑλλ. συλλέγῳ Λογίῳ Ἑρμῆ· ὑπὸ Ἰωάννου Δ. Κεφαλίδου τῇ 7 Μαρτίου 1871.

Φιλόμουσος ἀμήγορις!

Μετὰ φαιδρᾶς ἀγαλλιάσεως καὶ ἀβρῆτου θυμηδίας καταλαυδᾶνω τὸ δεύτερον τὴν σεμνὴν ταύτην θέσιν, ἀφ' ἧς τοσοῦτων φιλοκάλων ἀνδρῶν ἠκούσθησαν ὀμιλίας κατὰ τὴν τρίμηνον ἤδη διάρκειαν τοῦ ἡμετέρου συλλόγου. Τὸ ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς ἀρξάμενον ἡμέτερον ἔργον, ἐνισχυόμενον διὰ τοῦ ζήλου καὶ τῆς προθυμίας ἀπάντων τῶν μελῶν, οὐχὶ μόνον ἀρίστας ἤδη περὶ τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ ἐπαγγέλλεται ἡμῖν ἐλπίδας, ἀλλ' ἔνεκα τοῦ ὑψηλοῦ αὐτοῦ προ-

ρισμοῦ ταχέως ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν καὶ συμπάθειαν καὶ τῶν ἔξω τῆς πόλεως ταύτης ὁμογενῶν. Δι' ὃ τὸ ἐπ' ἐμοὶ, θεωρῶν τὸ παρελθὸν ἤδη τρίμηνον, ὡς τὴν χλαπωτέραν περίοδον δοκιμασίας τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, μετὰ σταθερᾶς πεποιθήσεως ἀτενίζω πρὸς τὸ μέλλον αὐτοῦ, λογιζόμενος ἑμαυτὸν εὐτυχῆ, ἐάν μετὰ μακρᾶν ἐξ Ἑλλάδος ἀπουσίαν, εὐρεθῆς ἐν μέσῳ ὑμῶν, ὡς ἐν μέσῳ μικρᾶς Ἑλλάδος, δυναθῶ νὰ συντελέσω πως εἰς τὴν στερέωσιν ἰδρυμάτων ἐθνικωτάτου.

Ἵποσχεθεὶς ὑμῖν, Κύριοι, νὰ πραγματευθῶ σήμερον περὶ τῶν Ἰουδαίων μετὰ Χριστόν, σπουδαίως συνισθᾶθην τὸ βάρος τῆς ὑποσχέσεως ταύτης, ὅτε, ἐξετάζων τὸ ζήτημα ὑπὸ μερικωτέραν ἐποψίαν, εὗρον ὅτι οὐχὶ μόνον οὐδεὶς τῶν ἡμετέρων ἐπραγματεύθη ποτὲ περὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἴσως ὑμῶν αὐτῶν ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἐμφοροῦνται ὑπὸ ἐκ διαμέτρου ἀντικειμένων ἰδεῶν. Ἀλλ' ὅμως διὰ τῆς ἱστορίας, ὡς ἀλθροῦς τινος λαμπάδος διαφωτίζοντες τὰς ἡμετέρας ἰδέας καὶ διὰ τῆς αὐστηροτέρας κρίσεως ἐξετάζοντες αὐτάς, ἄς προβῶμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἀκανθώδους τούτου ζητήματος, ὅπερ ὡς ἱστορικὸν χρήζει ὅσον ἔνεστι μείζονος ἀμεροληψίας. Καὶ ὡς ἀρχὴ μὲν καὶ ἀφετηρία τοῦ μετὰ Χριστόν βίου τῶν Ἰσραηλιτῶν δύναται βεβαίως νὰ θεωρηθῇ ἡ ὑπὸ Ῥωμαίων ἄλωσις τῆς Ἰερουσαλὴμ καὶ ἡ ἐκ ταύτης ἐπελθοῦσα διασπορὰ τῶν Ἰουδαίων. Ἀλλ' ὅμως ὅπως διίδωμεν τὰ αἷτια τῆς οἰκτρᾶς τύχης τῶν Ἰουδαίων καὶ τῆς παντελοῦς καταστροφῆς τῆς ἐθνικότητος αὐτῶν, ἀναγκαῖον, νομίζω, νὰ ἀνέλθωμεν μικρὸν εἰς τοὺς παρελθόντας χρόνους καὶ ἐννοήσωμεν τὴν μέχρι τῆς ἀλώσεως ἱστορίαν τοῦ ἔθνους ἐκείνου.

Ἀποθανόντος τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἅπας ὁ Ἀνατολικὸς κόσμος διηρέθη μεταξὺ τῶν διαδόχων αὐτοῦ, ἡ δὲ Ἰουδαία ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς ὑπῆρξε τὸ ἐρμαῖον τῶν ἰσχυροτέρων βασιλέων τῆς Αἰγύπτου καὶ Συρίας. Οἱ μεταξὺ τῶν Πτολεμαίων τῆς Αἰγύπτου καὶ τῶν Σελευκιδῶν τῆς Συρίας ἀδιάλεπτοι πόλεμοι κατέστρεψαν τὴν Παλαιστίνην καὶ ἐξέθησαν ἐπὶ δύο ὄλους αἰῶνας τοὺς κατοίκους τῆς χώρας ἐκείνης εἰς τὴν βίαν καὶ τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ξένων κα-

τακτητών. Ὅτε δὲ κατὰ τὰ μέσα τῆς δευτέρης πρὸ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος φιλόπατρις καὶ ζαλωτῆς ἀνὴρ, ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας τῶν Μακκαβαίων, Ματθαίας ἐκήρυξε τὸν ἱερὸν κατὰ Συρίων πόλεμον, ἡ μὲν Ἰουδαία ἀπηλλάγη κατὰ μικρὸν τοῦ ξενικοῦ ζυγοῦ, οἱ δὲ Μακκαβαῖοι ἀδελφοὶ ἀνέκτησαν πάσας τὰς εἰς τὸν θρόνον Ἰουδα ἀνηκούσας βασιλικὰς τιμὰς καὶ ἀπέδωκαν εἰς τὸν Ἰουδαϊκὸν λαὸν τὴν προτέραν αὐτοῦ ἐλευθερίαν. Οὐχὶ δὲ μόνον οἱ πέντε ἀδελφοὶ Μακκαβαῖοι διέπρεψαν κατὰ τοὺς ὑπὲρ πατρίδος ἡρωϊκοὺς ἀγῶνας, ἀλλὰ καὶ ὁ τοῦ Σίμωνος υἱὸς Ἰωάννης ὁ Ἰρχανὸς καθυπέταξε τοὺς Σαμαρείτας καὶ Ἰδουμαίους καὶ ἐνίσχυσε τοιοῦτοτρόπως τὴν δύναμιν τοῦ κράτους αὐτοῦ.

Δύο ὅμως ἀδελφῶν ἐμφύλιος πόλεμος ὑπὲρ τῆς τοῦ θρόνου διαδοχῆς, Ἰρχανοῦ τοῦ Β' καὶ Ἀριστοβούλου, (υἱῶν Ἀλεξάνδρου τοῦ Ἰωνναίου καὶ ἐγγόνων Ἰωάννου τοῦ Ἰρχανοῦ,) προεκάλεσε τὴν ἐπέμβασιν τοῦ Ῥωμαίου Πρμπήου καὶ τὴν παρά τοῦ Ἰδουμαίου Ἀντιπάτρου κατοχὴν τοῦ βασιλείου τῆς Ἰουδαίας. Αὕτη λοιπὸν εἶναι ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἡ Ἰουδαία συνεπίεζε τῶν ἐμφυλίων ἐρίδων δύο ἀδελφῶν ἀπώλεσε διὰ παντὸς τὴν πρὸ μικροῦ ἀνακτηθεῖσαν ἐλευθερίαν, καὶ κατέστη ὑποτελής εἰς τοὺς τότε ἰσχυροτάτους Ῥωμαίους.

Ἡ ὑπὸ ἀλλοφύλων διοίκησις τῆς Ἰουδαίας καὶ πρὸ πάντων ἡ τοῦ Ἡρώδου υἱοῦ τοῦ Ἀντιπάτρου τυραννικὴ διαγωγὴ διέστρεψεν ἐντελῶς τὸν ἐθνικὸν τῶν Ἰουδαίων χαρακτήρα καὶ ἐνέβαλεν αὐτοὺς εἰς ἐμφυλίους ταραχὰς καὶ αἱματηροὺς ἀγῶνας. Ὅθεν οἱ Ῥωμαῖοι καταλύσαντες τὴν βασιλείαν τῶν Ἰδουμαίων, διώρισαν ἐν Παλαιστίνῃ ἀνθυπάτου ἡγεμόνας καὶ ἐστέρησαν τοὺς Ἰουδαίους πάσης πολιτικῆς ἐλευθερίας. — Ἀλλ' οἱ ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ὀρισθέντες Ῥωμαῖοι ἡγεμόνες ἀσπλάγχχνως καὶ ἀφειδῶς καταπιέζοντες τὸν λαόν, ἀπῆλπισαν αὐτὸν, καὶ ἄλλοι μὲν καταλιπόντες τὴν πατρίδα αὐτῶν μετώκησαν εἰς ἀπωτάτας γῶρας, ἄλλοι δὲ δραζάμενοι τῶν ὀπλων ἀνέλαβον τὴν κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐξουσίας ὑπὲρ ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα. Ἀλλὰ δυστυχῶς διαφωνία ἐπεκράτει μεταξὺ τῶν Ἰουδαίων ὡς πρὸς τὸν κατὰ Ῥωμαίων πόλεμον, καὶ οἱ μὲν φιλοπόλεμοι, ζηλωταί

συνήθως καλούμενοι, ἐπὶ μακρὸν χρόνον κατεπίεζον τοὺς εἰρηνοφίλους, οὗτοι δὲ προσκαλέσαντες Ῥωμαῖδὸν στρατὸν εἰς βοήθειάν των, εἰσήγαγον ἐν αὐτῇ τῇ πόλει τῆς Ἱερουσαλήμ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ ἐξησθένισαν τοιοῦτοτρόπως τὰς ἰδίας αὐτῶν δυνάμεις· οὕτω δὲ, καὶ πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ὁ πρὸς τοὺς Ῥωμαίους ἀγὼν, ἕνεκα τῶν ἐσωτερικῶν ταραχῶν αἱ πραγματικαὶ δυνάμεις τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους ὑπεσκάφησαν, τῆς δὲ ἐπικειμένης πτώσεως ἐτέθησαν ἤδη τὰ σπέρματα.

Ἀφοῦ ὅμως αἱ καταπίσεις τοῦ ἀνθυπάτου Ἐσίου Φλώρου κατήντησαν ἀφῆρητοι, οὐμπας ὁ Ἰουδαϊκὸς λαὸς ἠγέρθη κατ' αὐτοῦ, καὶ κατανικήσας τὸν ἐπελθόντα εἰς βοήθειαν τοῦ ἀνθυπάτου ἐκείνου Ῥωμαϊκὸν στρατὸν τοῦ Κεστίου Γάλλου, ἐπλήσθη ἀπειροῦ θάρρους, καὶ καθ' ὅλην τὴν Παλαιστίνην ἢ ἐπανάστασις ἐξεργάγη γενικὴ. Αὕτη δὲ τοσοῦτον σπουδαία καὶ ἐπικίνδυνος ἐφάνη εἰς τὸν αὐτοκράτορα Νέρωνα, ὥστε ἀπέστειλε κατ' αὐτῆς τὸν διασημότερον τῆς ἐποχῆς τοῦ στρατηγὸν Οὐεσπασιανόν, διακριθέντα κατὰ τε τὴν Γερμανίαν καὶ Μεγάλην Βρετανίαν.

Καὶ ὁ μὲν στρατηγὸς ἐκεῖνος Οὐεσπασιανὸς ἀναλαβὼν τὴν κατὰ τῶν Ἰουδαίων ἐκστρατείαν ἀπέδειξε μεγίστην στρατηγικὴν ἰκανότητα μόνον ἐν Γαλιλαίᾳ, ἐν ἡ πολιορκῶν τὸ ἰσχυρὸν φρούριον τῆς Ἰοταπάτης, ἐκυρίευσεν αὐτὸ δι' 60 μόνον χιλιάδων στρατιωτῶν, πολεμῶν κατὰ 200 χιλιάδων ἀνδρῶν ἐπὶ 47 ὅλας ἡμέρας. Ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν τύχην τῶν Ἰουδαίων δὲν ἀπεφάσισεν ἢ ἄλωσις τῆς πόλεως Ἰοταπάτης, τὴν ὁποίαν ἐκυβέρνησε καθ' ὅλην τὴν πολιορκίαν ὁ διάσημος ἑλληνιστῆς καὶ ἱστορικὸς Ἰουδαῖος Ἰώσηπος ὁ Φλάδιος.

Τὸ κέντρον τῆς ἐθνικῆς τῶν Ἰουδαίων ὑπάρξεως ἦτον ἡ Ἱερουσαλήμ, καὶ ἡ ταύτης ἄλωσις καὶ καταστροφὴ ἔμελλον νὰ ἀπαγγείλωσι τὴν καταδίκην τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους. Τὴν δὲ πολιορκίαν καὶ ἄλωσιν τῆς πόλεως ταύτης ὡς ἐξ αὐθεντικῶν πηγῶν ἀρνούμενοι ἄς ἐκθέσωμεν, κύριοι, διὰ μακροῦ, διότι αὕτη ἀποτελεῖ τὸ διασημότερον πολιτικὸν γεγονός τῆς μετὰ Χριστὸν ἱστορίας τῶν Ἰουδαίων.

Τὴν ἄλωσιν τῆς πόλεως Ἱερουσαλήμ ἀνέλαβεν ὁ στρατηγὸς Τίτος, υἱὸς τοῦ Οὐε-

σπασιανοῦ, μεταβάντος μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Νέρωνος εἰς Ῥώμην, ἕνα ἀναγορευθῆναι αὐτοκράτορα τοῦ Ῥωμαϊκοῦ κράτους. Ὡς εἰ πορευόμενος ἀνωτέρω, καὶ πρὸ τῆς ἐνάξεως τοῦ πολέμου, ἐν Ἱερουσαλήμοις ἐπεκράτησαν ἐμφύλιοι πόλεμοι καὶ ἐσωτερικαὶ ταραχαί, ἐν αἷς αἱ διαφωνοῦσαι φατρίαὶ κατὰ χιλιάδας κατεσπάρατον ἀλλήλας, αἱ δὲ ζωοτροφίαὶ καὶ τὰ πολεμοφρόδια ἐδάπανον οὕτω καὶ πρὶν ἢ οἱ Ῥωμαῖοι ἐπέλθωσι κατὰ τῆς πόλεως. Οὕτω λοιπὸν ἡ Ἱερουσαλήμ ἐγένετο πόλις δυστυχημάτων, ὁ δὲ ναὸς συνεπίεζε τῆς αἱματοχυσίας παρίστα φρικαλέον θέαμα· ἡ πόλις ἐκείνη δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ καλεῖται πόλις Θεοῦ, οὔτε ὁ ναὸς κατοικητήριον τοῦ Κυρίου. Αἱ δὲ περιστάσεις αὗται καὶ ἡ ἐν γένει κατάστασις τῆς πόλεως ἦσαν εὐνοιώταται πρὸς τὴν κατὰ τῆς Ἱερουσαλήμ ἐκστρατείαν τοῦ Τίτου.

Ἡ πόλις τῶν Ἱερουσαλήμων ἐφρουρεῖτο διὰ τριῶν προτειγισμάτων, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον περιεκύκλου τὴν Βεζεθάν, πρόσγειον τῆς πόλεως οὖσαν, τὸ δὲ δεύτερον περιελάμβανε μέρος τῆς πόλεως, τὴν καλουμένην Ἀκραν καὶ τὸν ναὸν, καὶ τὸ τρίτον τέλος περιεῖχε τὴν ἀρχαίαν ἢ τὴν ἄνω πόλιν τὴν ἐπὶ τοῦ ὄρους Σιών. Πάντα δὲ τὰ προτειγίσματα ταῦτα ἰκανὸν ἔχοντα ὕψος καὶ ἐξ ἰσχυρῆς ὕλης κατεσκευασμένα, καθίσταντο εἰς ἰσχυρότερα διὰ τῶν πρὸ αὐτῶν πύργων, καὶ οὕτω κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, καθ' οὓς οὐδὲν εἰσέτι ἐγγίνωσκον περὶ τῆς περιπέτειος, μετὰ μεγίστης δυσκολίας καὶ κόπου ἠδύνατο νὰ κυριεύσων αὐτά. Ὁ Τίτος ἐγγίσας πρὸς τὴν πόλιν μετ' ἀκαθέκτου ὄρου ἠρπάζθη παρὰ τῶν ἐξεληθόντων Ἰουδαίων, ἀναγκασθέντων ὅμως νὰ ὑποχωρήσωσιν ἐνώπιον τῶν Ῥωμαϊκῶν λεγεῶνων. Τέλος δὲ ἐτέθησαν αἱ ἐν γῆσει τότε οὖσαι πολιορκητικαὶ μηχαναί, αἱ πρὸς ἄλωσιν τῶν φρουρίων χρησιμεύουσαι ἐλεπόλαις, αἵτινες κυρίως συνίσταντο εἰς βιαίως ἀναρτωμένας καὶ διὰ σιδηρῶν ἄκρων ἐφωδιασμένας δοκοὺς, δι' ὧν ὑπὸ τὴν σκέπην ἰσχυρῶν στεγασμάτων κατὰ τῶν ἀνωθεν βαλλομένων λίθων καὶ βελῶν, διερρύνοντο εἰς τοὺς τοίχους ὀπῆς. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι καὶ δεύτερον ἐξεληθόντες τοῦ φρουρίου, ἤθελον καταρθώσιν νὰ διαλύσωσι τὰς μηχανὰς ἐκείνας, ἐὰν τὰ ἔβλη τῶν

Ῥωμαίων τοξοτῶν, κάτωθεν κινητῶν πύργων ῥιπτόμενα καὶ καταστρέφοντα πᾶν τὸ ἐμφανιζόμενον, δὲν ἠνάγκαζον αὐτοὺς νὰ ἐγκαταλίπωσι τὴν Βεζεθάν καὶ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ δεύτερον περιτειγίσμα. Ὁ Τίτος κυριεύσας τὸ πρόσγειον τῆς Βεζεθᾶς, ἐκίνησε τὰς πολιορκητικὰς αὐτοῦ μηχανὰς πρὸς τὸ δεύτερον περιτειγίσμα, ἐν ᾧ ἐντὸς πέντε μόνον ἡμερῶν ἠνεμόθη χάσμα, δι' οὗ οἱ Ῥωμαῖοι ἐφρουρήσαντες πρὸς τὴν Ἀκραν, κατέλαβον αὐτὴν μετὰ τετραήμερον αἵματηρὸν ἀγῶνα. Ὁ ναὸς ὅμως ὁ ἐπὶ τοῦ ὄρους Μορια, ἡ ἄνω πόλις καὶ ἰδίως εἰς τῶν ἰσχυροτέρων πύργων δὲν εἶχον εἰσέτι κυριεῦθαι. Μόνην ὁ Τίτος περιέμενε ἡμέρας τιμὰς, ἐλπίζων ὅτι ὁ φόβος καὶ ἰδίως ὁ λιμὸς ἤθελον ἀναγκάσει τοὺς Ἰουδαίους νὰ παραδοθῶσι. Πᾶσαι αἱ φρικαλεότητες τοῦ πολέμου δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μεταβάλωσι τὴν ἀπίφασιν τῶν ἀμυνομένων ἕνα μείνωσι δηλονότι ἀκλόνητοι μέχρι τοῦ τελευταίου ὄθεν μετὰ καρτερίας ἀποκρούσαντες τὰς ἐπιθέσεις τῶν Ῥωμαίων, ἠνάγκασαν αὐτοὺς νὰ διακλύσωσιν ἐπὶ τινα χρόνον τὰς ἐφύδους αὐτῶν καὶ προσβολὰς. Ἀλλ' ὁ βραχὺς οὗτος χρόνος τῆς ἀναπαύσεως, ὁ οὕτω χρηρηθῆς τοῖς Ἰουδαίοις ἐχρητίμευσεν εἰς τὰς ἐχθρικὰς φατρίας μόνον ὅπως μετὰ νέας λύσεως ἐπιπέσωσι κατ' ἀλλήλων. Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ὁ λιμὸς ἐσθλασεν εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν. Αἱ ζωοτροφίαὶ τοσοῦτον σπάνιαι ἦσαν ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ, ὥστε οἱ μὲν πλούσιοι προσέφερον πᾶσαν αὐτῶν τὴν περιουσίαν ἀντὶ μέτρου βράζης ἢ κριθῆς, οἱ δὲ δυνάμενοι νὰ ἀγοράζωσι σίτον κατεβρόχιζον ἀπὸ τῆς πείνης τοὺς κόκκους ἀσυντρίπτους. Οἱ ἰσχυρότεροι δὲ καὶ ἰδίως οἱ στασιασταὶ ἀφῆρταζον πᾶσαν τροφήν, μοὶ φειδόμενοι μήτε τοῦ γήρατος μήτε τῆς νεότητος. Ὁ λιμὸς λοιπὸν ἐφθασεν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ἐδάκνον τὰς δερματίνους ζώνας των, τὰς κορπίδας καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ἀσπίδων αὐτῶν δέρματα. Ἡ δὲ ἔλλειψις αὕτη τῶν ζωοτροφῶν ἐπῆλθεν αἴφνης καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀπὸ τῆς ἐνάξεως τοῦ πολέμου, διότι κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Πάσχα, ὅτε ἤρξατο καὶ ἡ πολιορκία, συνέρρευσαν εἰς Ἱερουσόλυμα περὶ τὰς 300 ὡς ἐγγιστα μυριάδας ψυχῶν. Τούτων δ' ἕνεκα ταχέως ἀνεφάνη ὁ φοβερὸς λιμὸς καὶ ἡ πανώλης, ἐξ ὧν τοσοῦτοι ἀπέθνησκον

καθ' ἐκάστην ὥστε αἱ μὲν στέγαι ἦσαν κεκαλυμμένα ὑπὸ τῶν ἀποθνησκόντων παιδίων καὶ γυναικῶν, ἐπὶ δὲ τῶν ὁδοῦ οἱ ἄνθρωποι περιεπλανῶντο ὡς τινα φάσματα καὶ ἐπιπτον νεκροί. Ἐπὶ δὲ ὅμως κατὰ χιλιάδας ἀποθνήσκον καθ' ἐκάστην ἐν τῇ πολιεὶ, οἳ δὲ αὐτομολοῦντες εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν στρατόπεδον ἢ ἐσταυροῦντο ὑπ' ὄψιν τῶν ἐν ταῖς φρουρίαις, ἢ ἐσφάζοντο παρὰ τῶν ῥωμαίων στρατιωτῶν, οὐδ' ὅλως οἱ πολιορκούμενοι ἐκλίνον νὰ παραδοθῶσιν, ἀλλ' ἀπεφασισαν ἢ νὰ σώσωσι τὸν ἑαυτοῦ ἢ νὰ ἀπολεσθῶσι μετ' αὐτοῦ. Ἀπειροὶ Ἰουδαῖοι ἔπεσον ὑπερασπιζόμενοι τὸ ἱερόν τω, εἰς οὗ τινος τὴν ἐξω αὐλὴν εἰσβαλόντες οἱ ῥωμαῖοι ἐνέπρησαν τὰς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀγούσας πύλας ὅπως εἰσδύσωσι περαιτέρω. Ἡ φλόξ τότε ἐξηπλώθη εἰς τὰ ἐξω οἰκοδομήματα, ἐν οἷς τὸ πῦρ ἐλυμαίνεται ὁλόκληρον ἡμέραν. Ὅτε δὲ πρὸς τὴν ἑσπέρας οἱ ῥωμαῖοι ἐπεχείρησαν νὰ οὐσῶσι τὴν πυρκαϊάν, ὑπέμειναν σφοδρὰν παρὰ τῶν Ἰουδαίων προσβολὴν, ἕως οὗ εἰσέβαλον καὶ εἰς τὴν ἐσωτέραν αὐλὴν τοῦ ναοῦ. Λυσσώδεις δὲ γενόμενοι τότε ἕνεκα τῆς ἐπιμόνου τῶν Ἰουδαίων ἀμύνης, κατέστρεφον πᾶν τὸ προστυχόν, γέροντας καὶ παιδιά, κοσμικοὺς καὶ ἱερεῖς. Τὸ πᾶν ἐκαλύφθη ὑπὸ πτωμάτων, ἅπας δὲ ὁ λόφος κατεκλύσθη εἰς τὸ αἷμα τῶν φονευομένων καὶ ὀδυρμητὴν ἠκούοντο πανταχόθεν. Τὸ πῦρ ἤδη κατέλαβε πολλὰ τοῦ ἱεροῦ μέρη, οὗ τινος τὸ μεγαλοπρεπὲς οἰκοδόμημα μάτην ὁ Τίτος ἠθέλησε νὰ διασώσῃ ἢ παρὰζώουσα φλόξ ὡς ἀστραπὴ διεδοθῆ, τὸ δὲ καίχημα τοῦ Ἰσραὴλ ἀπετεφρώθη τῇ θ' τοῦ μηνὸς Ἰουλίου (Ἀβὰ), καθ' ἣν δηλονότι ἡμέραν καὶ ὁ πρῶτος ναὸς κατεστραφὴ ὑπὸ τοῦ Ναβουχοδονόσορος. Ἐπι πολλὰς δ' ἡμέρας οἱ ῥωμαῖοι στρατιῶται κατέσφαζον πάντας τοὺς ἐντυγχάνοντας, ὥστε τὸ μὲν πῦρ ἐσβέσθη πολλαχρῶ ὑπὸ τοῦ βρύσαντος αἵματος, ὁ δὲ ἡλικὸς τῶν καταστραφέντων ἀρθμὸς ὑπερέβη τὸ ἑκατομμύριον, διότι πλεῖστοι τῶν Ἰουδαίων οἰκοθεν ἐρρίπτοντο εἰς τὸ πῦρ τοῦ νικητοῦ, μὴ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐπιζήσωσι μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ναοῦ καὶ τὸν ὀλεθρον τοῦ ἔθνους αὐτῶν.

Ὁ δὲ Τίτος, κύριος γενόμενος καὶ τῆς αἰῶν πύλεως, κατεδίκασε πάντας τοὺς περιωθέντας εἰς αἰχμαλωσίαν καὶ διεσκορ-

πισεν ἄλλους μὲν εἰς Αἴγυπτον, ἄλλους δὲ εἰς ἑτέρας τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους ἐπαρχίας ἵνα χρησιμεύωσιν εἰς τοὺς μετὰ τῶν θηρίων ἀγῶνας. Αὐτὸς δὲ ἐπανηγύρισε τὴν νίκην τοῦ διὰ λαμπροτάτου ἐν Ῥώμῃ θριάμβου, καθ' ὃν πρὸς ἐπιδείξιν ἔφερον τὰ πολιτισμοτάτα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ναοῦ σκευὰς, τὰς χρυσοὺς λυχνίας, τὴν διάχρυσον τράπεζαν καὶ λοιπά. Ὑπὸ δὲ τὰ τρόπαια, τὰ εἴτε προηγούμενα, εἴτε ἀκολουθούντα τὸ θριαμβικὸν ἄρμα, ἐφαίνονται διάφοροι ἐξεικονισμοὶ τῶν ἐν Γαλιλαίᾳ καὶ Ἰουδαίᾳ τροπαιοφρων μαχῶν, παρ' αὐτῶ δὲ τῷ ἄρματι ἐπορεύοντο οἱ ἄριστοι τὴν δυναμὴν καὶ ὠραιότητα νεα ἱσχοὶ Ἰουδαῖοι, οἵτινες πάντες ἐκρημνίσθησαν κατὰ τῆς Ταρπηίας πέτρας. Ἡ δὲ ῥωμαϊκὴ γερουσία καὶ ὁ λαὸς εἰς ἀνάμνησιν τοῦ πολέμου τούτου ἀνήγειραν ἐν Ῥώμῃ θριαμβικὰς πύλας ἐκ μαρμαροῦ, διασωθείσας κατὰ τὰ κυριώτερα αὐτῶν μέρη καὶ μέχρι τῆς σήμερον. Ὡσαύτως δὲ ἐχάρχθη καὶ νομισματόστυμον μετ' ἐπιγραφῆς ἀδουράλωτος Ἰουδαία (λατινιστὶ «Iudaea capta»), ἐν ᾧ ἡ χώρα ἐκείνη ἐξεικονίζετο ὑπὸ τὸ εἶδος ἀπαρχιμηθείου χήρας, καθήμενης ὑπὸ φοίνικα καὶ μυκτηριζομένης ὑπὸ τοῦ ἐγγὺς ἰσταμένου ῥωμαίου στρατιώτου.

Οὕτω λοιπὸν ἐξέλιπεν ἡ δοξα καὶ ἡ ἀκμὴ τῆς γῆς, τῆς βροῦσης μέλι καὶ γάλα, ὁ δὲ ναὸς τῶν Ἰουδαίων, οἱ ἱερεῖς, οἱ ἡγεμόνες αὐτῶν καὶ τὰ θυμιαστὰ οἰκοδομήματα τῶν τοπων ἐκείνων δὲν ὑπάρχουσι πλέον. Καὶ ὁ μὲν λαὸς τῶν Ἰουδαίων κατεδικάσθη νὰ διέλθῃ τὴν ταλαίπωρον αὐτοῦ ὑπαρξὴν ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας, ἀλλ' οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἠδυνήθησαν μὲν νὰ συντρίψωσι τὰ τείχη τοῦ Ἰσραὴλ, ἀλλ' ὄχι καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ὡς ἡ Βαβυλών, αἱ Ἀθῆναι καὶ ἡ Ῥώμη αὐτὴ, οὕτω καὶ ὁ Ἰσραὴλ, ἕνεκα τῆς τότε ἐθνικῆς αὐτοῦ διαφθορᾶς ἤτο ἀξίος νὰ ἀπολέσῃ τὴν γῆν τῶν πατέρων αὐτοῦ καὶ τὸς ἐνδοξοὺς αὐτοῦ νομοθεσίας. — Ἀλλ' ὁ Θεὸς καὶ εἰς τὰς τιμωρίας αὐτοῦ ἀποδείκνυται πάντοτε πάνσοφος καὶ ἀγαθός. Ἐπι τοῦ ἐδάφους τῆς γῆς Χαναάν ὁ Ἰσραὴλ δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ὑψηλὸν αὐτοῦ προορισμὸν, νὰ ἐξηπλώσῃ δηλονότι μετὰ τῶν πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς τὴν ἐπιγνώσιν τοῦ μόνου ἀληθινοῦ Θεοῦ ἢ γῆ ἐκείνη διὰ τοὺς Ἰουδαίους ὑπῆρξεν ἀνατροφῆς μόνον καὶ μορ-

φώσεως τόπος, ἐν ᾧ ὄφειλον νὰ προπαρσκευασθῶσιν ὅπως γίνωσιν ἱερεῖς καὶ διδάσκαλοι τοῦ κόσμου, διαδίδοντες τὰς ἱεράς αὐτῶν βιβλούς· φανεροῦντες δὲ μετὰ ξὺ τῶν ἐθνικῶν τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἀληθοῦς Θεοῦ, ἐμπνεύσωσιν αὐτοῖς τὴν ἀνάγκην τῆς καθαρᾶς αὐτοῦ διὰ τοῦ χριστιανισμοῦ ἐπιγνώσεως.

Μετὰ τὴν ἄλωσιν λοιπὸν τῆς Ἰερουσαλήμ, οἱ Ἰουδαῖοι ἐστερημένοι τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν διοικήσεως καὶ τῆς κοινῆς πατρίδος, διεσπάρησαν οἱ μὲν πρὸς Ἀσσυρίαν, εἰς Περσίαν, Βαβυλῶνα καὶ ἄλλας τῆς Ἀσίας χώρας, οἱ δὲ μετέβησαν εἰς Εὐρώπην καὶ Ἀφρικήν, κατοικήσαντες ἐν Αἴγυπτῳ καὶ Κυρήνῃ, ἐν Ἑλλάδι, Ἰταλίᾳ, Ἰσπανίᾳ, Γαλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, ἐνθα συνηνώθησαν μετὰ τῶν ὁμοφύλων αὐτῶν, τῶν πρὸ τῆς ἀλώσεως ἤδη τῆς Ἰερουσαλήμ ἐνοικησάντων ἐν ταῖς εἰρημέναις χώραις, ὅπως προετοιμάσωσιν, οὕτως εἰπεῖν, ὑποδοχὴν τῶν ὁμοθρήσκων αὐτῶν. Διαιεθέντες λοιπὸν εἰς Ἀνατολικούς ἢ μερικώτερον Βαβυλωνίους καὶ Δυτικούς, ἐσημείωσαν ἰδιαιτέρως κατὰ τόπους κοινότητος καὶ συναγωγᾶς, καὶ ἐξέλεξαν ἀρχηγούς οἱ μὲν ἐν Βαβυλώνι τὸν ἀρχηγὸν τῆς αἰχμαλωσίας καλούμενον καὶ πολιτικὴν μᾶλλον ἔχοντα ἐξουσίαν, οἱ δὲ τὸν λεγόμενον *Νασην*, ὅστις καθαρῶς θρησκευτικὴν ἔχων ἐξουσίαν, ἀντεστοίχει καθ' ὅλου πρὸς τοὺς παρ' ἑλλησι Πατριάρχας.

Ἀλλ' ὅμως οἱ Ἰουδαῖοι, ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῶν Ῥωμαίων δεινῶς καταθλιβόμενοι καὶ μὴ δυάμενοι νὰ τελῶσι τὰ τῆς θρησκείας ἐν πλήρει ἐλευθερίᾳ, μετ' οὐ πολὺ ἀπὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Ἰερουσαλήμ ἐπανεστῆσαν ἐν Ἀφρική, καὶ νικήσαντες τοὺς ῥωμαίους, ἠρῆμωσαν τὴν Λιβύην ἀπὸ Κυρήνης μέχρις Αἰγύπτου. Καὶ τοὶ δὲ οἱ τῆς Κυρήνης Ἰουδαῖοι καὶ οἱ τῆς Αἰγύπτου καὶ Κύπρου στασιάσαντες, ταχέως κατεβλήθησαν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν Παλαιστίνῃ ἐπανεστῆσαν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τινὸς Βαρχωχεβᾶ, καὶ εἰς 100 χιλιάδας ἀνδρῶν ἀριθμούμενοι ἐκυρίευσαν τὴν Ἰερουσαλήμ καὶ κατέκτησαν πενήτην φρούρια καὶ 950 κώμας. Ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ Ἀδριανὸς, ἀποστείλας τὸν δεινότατον στρατηγὸν Σεπτίμιον Σεβήρον κατένικησε τοὺς ἐπαναστάσαντας καὶ ἐκυρίευσεν πάντα τὰ ὑπ' αὐτῶν κατεχόμενα φρούρια.

Ταχέως δὲ ἠλώθη καὶ ἡ Ἰερουσαλήμ καὶ ἀπετεφρώθη μετὰ σφοδρὰν αἰματοχυσίαν. Ἡ Παλαιστίνη ἅπασα ἠρημώθη καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις καὶ κώμαι κατεστράφησαν, 600 δὲ ὡς ἐγγίστα χιλιάδες Ἰουδαίων κατεσφάθησαν, οἱ μὲν διὰ τοῦ ξίφους, οἱ δὲ διὰ τῆς πείνης καὶ τῶν ἀσθενειῶν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωλήθησαν εἰς δουλείαν.

Ἀπὸ λοιπὸν οἱ Ἰουδαῖοι καὶ ἐν τῷ πολέμῳ ἐκείνῳ τοῦ Βαρχωχεβᾶ, ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἀδριανοῦ, ἐδοκίμασαν τὰς τελευταίας αὐτῶν δυνάμεις, ὅπως ἀπελευθερώσῃ τοῦ ῥωμαϊκοῦ ζυγοῦ, ἀπὸ παντὸς τὰ ὑπὸ τὸν ζυγὸν ἠρώων σχηματισθέντα σχέδια διελύθησαν, ἀπὸ τέλος οἱ πλεῖστοι τῶν ἀρίστων πολιτῶν ἔπεσαν εἰς τὰ πεδία τῆς μάχης, οἱ Ἰουδαῖοι κατέθηκαν δ' ἀπαντες τα ὀπίκα καὶ ἐγένοντο πιστοὶ καὶ φιλόσοφοι πολῖται τοῦ ῥωμαϊκοῦ κράτους. Δι' ὃ, καθόσον ἐν τῷ πολιτικῷ βίῳ τῶν διαφόρων ἐθνῶν ἐλάχιστον ἢ οὐδ' ὅλως συμμετέσχον ὡς ἔθνος ἰδιαιτέρον, ἢ ἐπὶ 40 καὶ ὀκτὼ ὅλους αἰώνας ἱστορία ἐξετάζει αὐτοὺς μόνον ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς διανοητικῆς καὶ κοινωνικῆς αὐτῶν καταστάσεως.

Τὰ μετὰ τῶν διαφόρων ἐθνῶν διασπαρμένα λείψανα τοῦ Ἑβραϊκοῦ λαοῦ, εἰς θρησκευτικὰς, οὕτως εἰπεῖν, κοινότητας συνελθόντα, προσεπάθησαν νὰ σώσωσιν ἐκ τῶν ἐρειπίων τῶν προτέρων διατύξεων καὶ νομοθεσιῶν πᾶν ὅτι ἠδύνατο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς φραγμὸς, διαχωρίζων αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐθνῶν. Ὁ διοργανισμὸς τῆς καταστραφείσης πατρίδος τῶν ἐφαίνετο αὐτοῖς ἀσυγκρίτως ἀνώτερος τοῦ διοργανισμοῦ ἑτέρων λαῶν, ἢ δὲ ἐθερμὸς ἀγάπη πρὸς τὴν Ἰερουσαλήμ καὶ ἡ ἀρχαία αὐτῆς δοξα ἐπλήρουν τὴν καρδίαν τῶν δι' ὠραιότητων εἰκότων. — Καθόσον δὲ ἐπίστευον ὅτι ὁ Θεὸς θὰ ἐπαναφέρῃ ποτὲ αὐτοὺς εἰς τὴν ἀρχαίαν πατρίδα, ἐνθα ἡ θεία λατρεία ἐμελλε νὰ ἀναλαβῇ τὴν πρῶν καὶ ἔτι μείζονα λαμπρότητα, τσοῦτω μᾶλλον δέμενον πιστοὶ εἰς τὴν θρησκείαν αὐτῶν καὶ ἠρεῦνων μετὰ ζήλου τὰς ἱεράς γραφάς, αἵτινες μόναι ἀπέμειναν αὐτοῖς ἐκ πάντων τῶν πολυτίμων κειμηλίων τοῦ παρελθόντος.

Ὑπὸ τοῦ πνεύματος δὲ τῆς πατρίδος θρησκείας τῶν ἐμφορούμενοι ταχέως συνέστησαν κοινωπλιθεῖς σχολὰ καὶ ἀκαδημίας

ἐν Τιβεριάδι, Λύδη, Βαβυλῶνι καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ, ἐν αἷς, ὡς καὶ ἐν ταῖς βραδύτερον ἐπὶ τῶν Ἀράβων ἐν Ἰσπανίᾳ ἰδρυθείσας, ἐσπούδαζον πλὴν τῶν τῆς θρησκείας καὶ διαφόρους ἄλλας ἐπιστήμας, διακρθέντες ὡς ἐξ ἑργῶν φιλολόγοι, ποιηταί, ἱστορικοί καὶ ἀστρονόμοι. Καὶ εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι μέχρι τοῦ δεκάτου αἰῶνος ἐνησχολοῦντο εἰς τὰς Γραφὰς μόνον καὶ τὰς ταλμουδικὰς διατάξεις, αἵτινες, μεταδοθεῖσαι κατὰ παράδοσιν παρὰ τῶν Ῥαββίνων ὡς παρατηρήσεις τὴν θείαν λατρείαν καὶ τὴν δικονομίαν ἀφροῶσαι, συνετάχθησαν εἰς ἓν ὅλον, καὶ ἀπετέλεσαν τὸ λεγόμενον Ταλμουδίον, ὅπερ καὶ τοι ἐν πολλοῖς ὄζει μισαλλοδοξίας, ὡς ἐν μέσῳ καταπίεσεων καὶ διωγμῶν συνταχθέν, περιέχει οὐχ ἥττον καὶ τινὰς διδακτικὰς ῥήσεις, ὅπως π. γ. «πάντων τῶν ἐθῶν οἱ ἐνάρετοι θέλουσι μετάσχει τῆς μακαριότητος τῆς μελλούσης ζωῆς».

(ἔπεται τὸ τέλος)

ΣΥΝΘΗΚΗ

BYZANTINO-ΡΩΣΙΚΗ

[911 M. X.]

Πρώτη τῶν Ῥώσων εἰσβολὴ εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος ἐγένετο τῷ 865, ἥτοι τρία ἔτη μόνον ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ῥωσικῆς μοναρχίας ὑπὸ τὸν σκανδιναυὸν ἡγεμόνα Ρούριχ. Τῷ δὲ 906 ἢ 907 ὁ ἡγεμὼν Ὀλέγ συγγενῆς τοῦ Ρούριχ, καὶ κηδεμὼν τοῦ ἀνηλίκου αὐτοῦ υἱοῦ Ἰγύρ, ἐπεχείρησε ἐπὶ αὐτοκράτορος Λέοντος ΣΤ' νέαν μεγάλην κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐκστρατείαν. Ὁ Ῥώσος χρονόγραφος Νέστωρ βεβαιοῖ ὅτι τὰ ἐπελθόντα πλοῖα ἦσαν δις χίλια, καὶ ὅτι ἕκαστον αὐτῶν ἐκόμιζε τεσσαράκοντα ἀνδρας, συνεπρεσέυετο δὲ καὶ ἀπὸ ξηρᾶς πεζικῆς δύναμεις. Ὅλα ταῦτα εἶναι ἴσως ὑπερβολικά, ἀλλὰ καὶ ἀληθῆ ἂν ἦσαν, τὸ κράτος ἀπέδειξε πολλάκις ὅτι οὐδὲν εἶχε νὰ φοβηθῆ ἀπὸ τοιούτων ἀντιπάλων, ἰδίως δὲ ἡ ναυ-

τικὴ πρᾶσκει αὐτῶν δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀνθέξῃ εἰς τὸν ἑλληνικὸν στόλον. Καὶ ὅμως ὁ Λέων ἦτο τοσοῦτον ἐλεεινός, ὥστε ἀφοῦ ἀφῆκε τοὺς πολεμίους τούτους νὰ διαπράξωσιν ἀτιμωρητὶ περὶ τὴν βασιλεύουσάν πᾶσαν δῆλωσιν καὶ σφαγὴν, ἔπειτα ἐνόμισεν ὅτι δὲν εἴμπορεῖ νὰ ἀπαλλαγῆ αὐτῶν εἰμὴ παρέχων χρηματικὴν δωρεάν οὐ μικράν καὶ συνομολογῶν συνθήκην πολιτικὴν ἅμα καὶ ἐμπορικὴν, περὶ ἧς θέλομεν ἀκριβολογήσει ἐνταῦθα, διότι ἐλίγα εἶναι δυστυχῶς τὰ ἀπὸ τῶν χρόνων ἐκείνων σωζόμενα τοιαῦτα δημόσια ἔγγραφα.

Σημειωτέον πρὸ πάντων ὅτι οὐδεὶς βυζαντινὸς χρονόγραφος ἀναφέρει τὴν προκειμένην ἐπιδρομὴν, τῶν δὲ συνθηκῶν μνημονεύει μόνος ὁ Λέων ὁ διάκονος, καὶ οὗτος ἀορίστως πως. Ἄλλ' ὁ Νέστωρ, ἱστορῆσας λεπτομερῶς τὰ κατὰ τὴν ἐκστρατείαν, παρατίθησιν ἔπειτα αὐτὸ τὸ κείμενον τῆς συνθήκης, λέγων, ὅτι κατὰ μὲν τὸ 906 ἢ 907 συνωμολογήθη προφορικῶς, κατὰ δὲ τὸ 911 ἔγγράφως. Ἐνοεῖται ὅτι τὸ καθ' ἡμᾶς δὲν θέλομεν διαλάβει ἐνταῦθα εἰμὴ περὶ τῆς ἐγγράφου συμβάσεως, ἥτις ὑπολαμβάνεται εὐλόγως ὡς ἡ μᾶλλον ἀξιοπίστος, καὶ περιείχεν ἐν κεφαλαίῳ τὰ ἑξῆς. Διὰ τοῦ πρώτου ἄρθρου συμφωνεῖται ἀμοιβαίᾳ ὑπόσχεσις αἰδίου εἰρήνης καὶ φιλίας· κατόπιν δὲ ἔρχονται αἱ εἰδικαὶ διατάξεις.

Ἄρθρον 2. Τὸ χρέος κυροῦται διὰ μαρτύρων, ἢ ἐν ἐλλείψει μαρτύρων δι' ὕρκου τοῦ ἐναγομένου, ὀμνύοντος κατὰ τὴν πίστιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 3. Ῥώσος φονεύσας χριστιανὸν καὶ χριστιανὸς φονεύσας Ῥώσον τιμωρεῖται διὰ θανάτου ἐν τῷ τόπῳ ἐξέτελεσε τὸ κακούργημα. Ἐὰν δραπετεύσῃ ἢ περιουσία του ἀνήκει εἰς τὸν πλησιέστατον τοῦ φονευθέντος συγγενῆ, ἀφοῦ ἀφαιρηθῆ ἢ κατὰ νόμον προσήκουσα εἰς τὴν γυναῖκα τοῦ φονέως μερὶς. Ἐὰν δὲ ὁ δραπετεύσας φονεὺς δὲν ἔχῃ περιουσίαν, λογίζεται φυγόδικος, καὶ ἅμα συλληφθῆ τιμωρεῖται διὰ θανάτου.

Ἄρθρον 4. Ὁ ὑπάτιος τραύματος πληρώνει 5 λίτρας ἀργύρου (425 δρ.)· ἐὰν δὲ ἦναι ἄπορος, καταβάλλει ὅσα δύναται, ἀφαιρούμενος καὶ αὐτὸ τὸ

ιμάτιον τὸ ὅποιον φορεῖ, καὶ ὀρκιζόμενος, κατὰ τὴν ἰδίαν πίστιν, ὅτι οὐδεὶς τῶν συγγενῶν ἢ φίλων θέλει νὰ πληρώσῃ ἀντ' αὐτοῦ τὴν χρηματικὴν ποινὴν. Τούτων γενομένων, ἀπολύεται πάσης εὐθύνης.

Ἄρθρον 5. Ῥώσος ὑπεξαίρεσας τι παρὰ χριστιανοῦ, ἢ χριστιανὸς παρὰ Ῥώσου, ἐὰν καταληφθῆ ἐπ' αὐτοφύρω καὶ ἀντισταθῆ, ἐπιτρέπεται νὰ φονευθῆ ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου, ὅστις εἰς οὐδεμίαν ὑπόκειται ἕνεκα τούτου εὐθύνης, καὶ ἀναλαμβάνει τὸ ἴδιον πρᾶγμα· ἀλλ' ὁ κλέπτης παρκαθῆται ἄνευ ἀντιστάσεως, δεσμεύεται μόνον. Ἐὰν Ῥώσος ἢ χριστιανὸς εἰσέλθῃ εἰς οἰκίαν ἐπὶ προφάσει ἀναζητήσεως ἰδίου πράγματος καὶ ἀντὶ τοῦ ἰδίου λάβῃ διὰ τῆς βίβας ἀλλότριον, ὀφείλει νὰ τὸ ἀποδώσῃ τριπλάσιον.

Ἄρθρον 6. Ἐὰν πλοῖον ἑλληνικὸν ἐξοκεῖλῃ ἐκ τρικυμίας εἰς ξένην χώραν, ὅπου εὐρίσκονται Ῥῶσοι, οὗτοι ὀφείλουσι νὰ διασώσωσι τότε τὸ πλοῖον καὶ τὸ φορτίον καὶ νὰ μεταφέρωσιν αὐτὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἢ ἂν τοῦτο δὲν εἶναι δυνατόν, εἰς ἀσφαλῆ Ῥωσικὸν λιμῆνα. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίστασιν τὰ ἐμπορεύματα, καὶ πᾶν ὅ,τι ἄλλο εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ διασωθέντος πλοίου, ἐκποιοῦνται. Ὅταν δὲ Ῥῶσοι καταβῶσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἴτε ὡς πρέσβεις πρὸς τὸν αὐτοκράτορα, εἴτε ὡς ἔμποροι χάριν ἐμπορίας, ὀφείλουσι νὰ μεταφέρωσι τὸ εἰρημένον πλοῖον καὶ νὰ παραδώσωσιν ἀκριβῶς αὐτὸ τε καὶ τὸ τίμημα τῶν πωληθέντων ἐμπορευμάτων. Τὰ αὐτὰ δὲ ὀφείλουσι νὰ πράττωσι καὶ οἱ Ἕλληνας ὡς πρὸς τὰ Ῥωσικὰ πλοῖα.

Ἄρθρον 7. Ῥώσος ἀγορασθεὶς ὡς δοῦλος ἐν Ἑλλάδι καὶ Ἕλλην ἐν Ῥωσίᾳ, λυτροῦται, καταβαλλομένης τῆς πληρωθείσης δι' αὐτὸν τιμῆς. Ὡσαύτως καὶ οἱ αἰγμάλωτοι, οἵτινες ἀποπέμπονται εἰς τὴν ἰδίαν πατρίδα ἐπὶ λύτροις 20 χρυσῶν δι' ἕκαστον (δρ. 340). Ἄλλ' οἱ Ῥῶσοι μαχηταὶ οἱ θέλοντες νὰ ὑπηρετήσωσι τὸν αὐτοκράτορα, μένουσιν ἐν Ἑλλάδι.

Ἄρθρον 8. Ῥώσος δοῦλος δραπετεύσας ἢ ὑπεξαίρεθεις ἢ ἀπαχθεὶς ἐπὶ ἐκποιήσει, ἀναζητεῖται καὶ ἀναλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτῆτου· ὁ δ' ἀνθιστάμενος εἰς τὴν

τοιαύτην ἀναζήτησιν, λογίζεται ὑπάτιος τῆς πράξεως.

Ἄρθρον 9. Ἐὰν Ῥώσος ἀποθάνῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐν τῇ ὑπερείᾳ τοῦ χριστιανοῦ αὐτοκράτορος ἀδιάθετος, καὶ μηδὲν ἔχων παρ' ἑαυτῷ συγγενῆ, ἢ περιουσία του πέμπεται εἰς τὴν Ῥωσίαν πρὸς τὸν πλησιέστερον συγγενῆ του, ὑπάρχουσιν δὲ διαθήκης ἐκτελεῖται αὕτη.

Ἄρθρον 10. Ἐὰν μεταξὺ τῶν ἐν Ἑλλάδι εὐρισκομένων Ῥώσων ἐμπόρων, ἢ ἄλλων Ῥώσων, κκυργήσῃ τις, καὶ ἀπαιτηθῆ ἢ εἰς τὰ ἴδια ἀπόδοσις αὐτοῦ ἐπὶ τιμωρίᾳ, ὀφείλει ὁ χριστιανὸς αὐτοκράτωρ νὰ ἀποδώσῃ τὸν ἐνοχον, καὶ ἄκοντα.

Ἐν τέλει ἐπεξέρετο ὅτι πρὸς ἀκριβῆ τήρησιν τῶν συνθεθειμένων ἐγγράφων ταῦτα διὰ κινναβάρεως ἐπὶ δύο περγαμηνῶν, ὧν ἡ μία ὑπογραφεῖται ἰδιοχείρως ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ἐδόθη εἰς τοὺς Ῥώσους πρέσβεις, ἡ δὲ ἄλλη ὑπογραφεῖται ὑπὸ τῶν Ῥώσων πρέσβων ἐδόθη εἰς τὸν αὐτοκράτορα, προσεπεκυρώθησαν δὲ τὰ συνομολογηθέντα δι' ὕρκων, οὓς ὤμοσαν ἑκάτεροι κατὰ τὴν ἰδίαν πίστιν. Τοιαῦτα ὑπῆρξαν αἱ προκειμεναὶ συνθήκαι, αἵτινες μαρτυροῦσιν ὀρόσον ποικίλαι καὶ συνεχεῖς ἦσαν ἕκτοτε αἱ μεταξὺ βυζαντινῶν καὶ Ῥώσων σχέσεις, καὶ οὐδὲν καθ' ἑαυτὰς περιέχουσι τὸ ἐπιζήμιον. Ἄλλ' αἱ προσηγηθεῖσαι αὐτῶν περιστάσεις ὑπῆρξαν βεβαίως ταπεινωτικά.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ.

Ο ΗΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΓΑΛΥΚΩΝ

ΛΗΙΤΡΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

— Ἦλθεν ἡ σειρά σου, λοχαγέ, μοὶ λέγει τότε ὁ Δεσουλῆ, κενόνων διὰ μιᾶς τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου ὅπερ πρὸ τινων στιγμῶν ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του καὶ τὸ ὅποιον τὸν ἔκαμε νὰ λησμονήσῃ ἢ ἀ-

δυνάμει κατώρθωσα νὰ ριφθῶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ τοίχου. Ὅχι! μοὶ λέγει τότε ὁ λήσταρχος μετὰ στριγμώδους καὶ βξέος γέλωτος, θ' ἀποθάνῃς αὐτοῦ ὡς σκύλος.

Καὶ μὲ ὤθησε πρὸς τὰ ἔξω . . .

Συνέβη τότε ἐν ἐμοὶ φρικῶδες τι ἔσχον στιγμὴν τινα τρομερᾶς ἀγωνίας! ἡ ῥάβδος γενομένη πλέον κάθετος δὲν ἠδύνατο νὰ μὲ ὑποβαστάξῃ περισσότερο. Μεθ' ὅλας μου τὰς μανιώδεις καὶ ἀπελπιστικὰς προσπικθείας ἠσθάνθην τοὺς συνεσφιγμένους μου δακτύλους βραδέως διὰ τοῦ μήκους τοῦ σιδήρου διολισθαίνοντας, καὶ ἤκουσα καταχθόνιον τινα καγχασμὸν, ὅστις βεβαίως προήρχετο ἐκ τοῦ ἀλητηρίου, διασκεδάζοντος διὰ τῆς ἀγωνίας μου. Τότε δὴ πᾶσαν ἐλπίδα σωτηρίας ἀπωλέσας, ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς μου ἵνα μὴ ἴδω τὸ φρικῶδες βάρκαρον εἰς τὸ ἐμελλον νὰ κατακρημισθῶ . . . καὶ . . .

— Καὶ ; . . . ἀνέκραξαν ὅλοι οἱ ἀκροαταὶ μου τῶν ὁποίων εἶχε κινήσει τὸ ἐνδιαφέρον ἡ τελευταία πράξις τῆς διηγήσεώς μου, καὶ δὲν κατενόουν διατί εἶχον παύσει αἰφνιδίως.

— Καὶ ἐξύπνησα, Κύριοι, ἐξηκολούθησα, ἐπειδὴ πάντα ὅσα σὰς ἐξιστόρησα δὲν εἶναι εἰμὴ ἐν ὄνειρον ἐξερθεῖς ἐκ τῶν πολυχρίθμων σπονδῶν τῆς ἐσπέρας ἐκείνης, εἶχον κοιμηθῆ ἐπὶ τοῦ ἵππου μου ἐξερχόμενος τοῦ Κάδνηκος, καὶ τὴν κεφαλὴν πλήρη ληστρικών ἀφηγήσεων ἔχων, ὠνειρεύθην πᾶν ὅτι πρὸ μικροῦ σὰς ἐδιηγέθην, ἐνῶ ὁ ἵππος μου, ὅστις εὐτυχῶς δι' ἐμὲ δὲν ἐκοιμάτο καὶ ἐγνώριζε πολὺ καλὰ τὴν ὁδὸν, μὲ εἶχεν ὀδηγήσει βραδέως εἰς τὴν οἰκίαν μου, εἰς τῆς ὁποίας τὴν θύραν ἐστάθη αἰφνης, ὅπερ μὲ ἔκαμε νὰ ἐξυπνίσω καὶ δόξα τῷ Θεῷ νὰ ἀπαλλαχθῶ τοῦ τρομεροῦ ἐφιάλτου ὅστις πρὸ δύο ὥρων μὲ κατεβασάνιζεν.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Π. ΑΡΑΒΑΝΤΙΝΟΣ.

ΤΑ ΚΑΒΑΚΙΑ *)

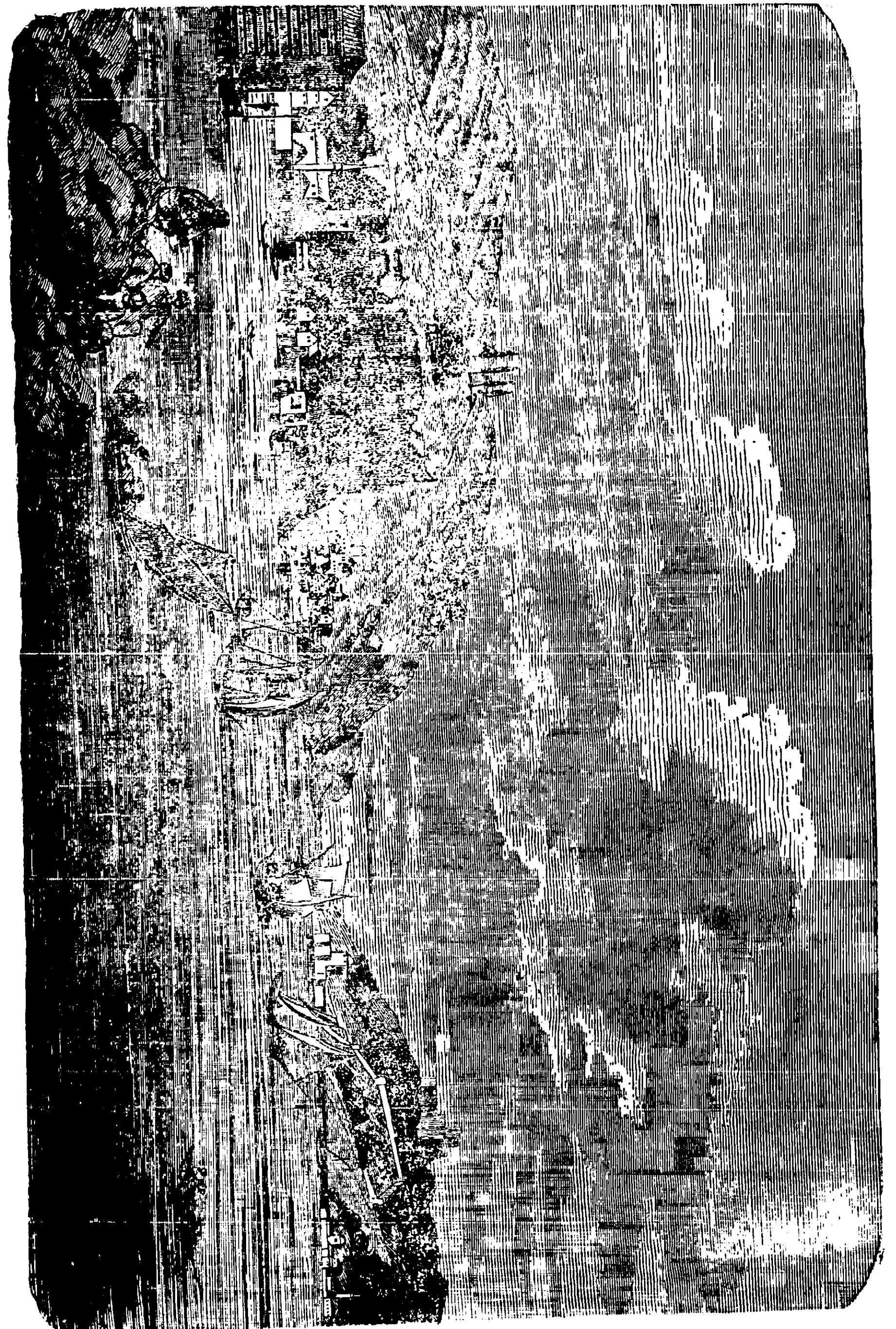
Ἀκριβῶς δὲ καταντικρὸν τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Καβακίου, ἐν τῷ στενωπῷ τοῦ Βισπόρου, ὅπου καταλήγει, ἐνθεν μὲν, ἡ σειρά τοῦ ἐν Βιθυνίᾳ Ἰλύμπου, ἐκεῖθεν δὲ ἡ τοῦ Λίμου, δεξιουμένων, οὕτως εἶπεῖν, ἀλλήλους ὑπὸ τὸ ὕδωρ, κεῖται τὸ

Ἀναδὸλ-Καβάκ,

ὅπου ὑπάρχουσιν ἐπίσης ὄχυράματα, ἀνεγερθέντα μὲν τὸ πρῶτον πλοσίον καὶ ἴσως ἀπὸ τῶν ἐρείπιων τοῦ ναοῦ τοῦ Οὐρίου Διὸς, ἐπὶ Σουλτάν-Μουράδ τοῦ Δ' τῷ 1624, πρὸς ἀποτροπὴν ὡσαύτως τῶν ἐπιδρομῶν τῶν Καζάκων ἀνοικοδομηθέντα δὲ ἐπὶ τὸ κανονικώτερον τῷ 1783 ὑπὸ τοῦ Γάλλου ὄχυρωματοποιοῦ Toussaint, ὑπὸ τὰς ὀδηγίας τοῦ περιφύρου Χασάν-Πασσᾶ, καὶ ὀπλισθέντα 25 κανονίσι καὶ 8 ὄλμοις τῷ δὲ 1794 ἐπαυξήθη διὰ προσθήκης 12 ἔτι κανονίων καὶ 6 ὄλμων ὑπὸ τοῦ μηχανικοῦ Meunier. Σὺγκείται δὲ τὸ φρούριον τοῦτο ἐξ ἑὸς τετραγώνου πύργου. Ὁ δὲ Ἑβλιά λέγει ὅτι τὸ, τε φρούριον καὶ τὸ ἐν αὐτῷ μεστζήτιον ἔκτισεν ἡ μήτηρ τοῦ Σουλτᾶ Ἰβραήμ καὶ μάμμη Σουλτάν Μεχμέδ τοῦ Δ', ἡ περίφημος Κιοσέμ Μάχ-πεϊκέρ, περὶ ἧς θέλωμεν ἀναφέρει πλείονα ἐν τῇ περιγραφῇ τῶν τζαμιῶν τοῦ Σκουταρίου. Ἐὰν τὸ Μεστζήτιον τοῦτο ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Ἀναδὸλ-Καβάκ καὶ ἕτερα δύο, ὧν τὸ δεύτερον, καλούμενον Γενί-τζαμί, ἀνεκαίνισε τῷ 1699 ὁ μετὰ τοῦ Δαυαδ-Ἰβραήμ Πασσᾶ φοιτῆς Κεαγιάμπεης Μεχμέδ-ἄγᾶς.

Εἰς τὴν παραλίαν ἀκτὴν τοῦ φρουρίου

*) Καταχωρεῖντες σήμερον ἐλάχιστον τεμάχιον ἐκ τοῦ συγγράμματος τοῦ σοφοῦ Σκαρλάτου Βυζαντίου «ἡ Κωνσταντινούπολις» ἀγλαοῦς μνημείου τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, πεποιθῆμεν ὅτι οἱ ἀναγνώσται τῆς Ἑθνικῆς Βιβλιοθήκης δὲν θά δυνήσονται νὰ πρῶξωσι τὸ ζῶηρον ἐκεῖνο αἶσθημα τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν ὅπερ αἰσθάνεται πᾶς Ἕλληνας διὰ τοὺς εὐεργέτας του. Τὸ αἶσθημα τοῦτο δὲν θά διεγερθῇ εἰς τὰς εὐγενεῖς ταύτας ψυχὰς τώρα τὸ πρῶτον οὐδ' ἄπαξ διὰ τὴν συγγραφίδα. Συνεχῶς καὶ κατ' ἐπανάληψιν κινεῖται διὰ τῆς χρήσεως καὶ τῆς ὠφελείας τὸ ἐλατήριον τοῦ αἰσθήματος τούτου ὑπὲρ

Ἱερμόναχός τις, ὁ ἐκ Καλαβρίας Ἱερώνυμος Φάβας, ἐγλύφεν ἐπὶ ξύλου ὅλα τὰ μέρη τοῦ μυστηρίου τῶν παθῶν, πάντα δὲ τὰ τεμάχια ἠδύνατο νὰ χωρέσῃσι, λίαν ἀνέτως ἐντός κελύφους καρυῦ. Ὁ αὐτὸς Φάβας κατεσκεύαζεν ἐξ ἐνὸς κόκκου κριθῆς ἀμαξαν συρμένην ὑπὸ δύο ἵππων καὶ φέρουσαν δύο ἄτραμα ἐν τῷ ἐσωτερικῷ καὶ ἠνίοχον ἐπὶ τῆς ἔδρας του. Τὰ ἐπιτηδειώτατα ταῦτα παίγνια ἐπχρουσιάσθησαν εἰς τὸν Φραγκισκον Α' καὶ Κάρολον τὸν Β'. — Ὁ ἐκ Κορεμένης διάσημος μηχανικὸς Ἰωάννης Γυρζιάννης, σύγχρονος τοῦ τελευταίου τούτου Αυτοκράτορος, ὅστις ἐξετίμα ἰδιαζόντως τὴν ἰκαρότητα του, κατεσκεύασε σιδηροὺς ἀνεμομύλους τὸσον μικροὺς, ὥστε εἰς μοναχὸς ἠδύνατο κάλλιστα νὰ κρύψῃ ἓνα ὑπὸ τὴν χειρίδα του· διατείνονται δὲ ὅτι ἕκαστος τῶν ἀνεμομύλων τούτων ἤλθε καθελκαστὴν ποσότητα σίτου ἀκούσαν πρὸς διατροφὴν ὀκτώ ἀνδρῶν. — Ὁ Ἰούλιος, σοφὸς ἰατρός τοῦ 13. αἰῶνος, ἀναφέρει ὅτι εἶδεν εἰς Malines πύρην κερασίου κεκρυμμένην ἐν εἰδεί δοχείου, ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐμέτρησε 14 ζεύγη κινήων παίγνιδιου, ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν ὁποίων διεκρίνοντο καθαρώτατα τὰ μελανὰ σημεῖα των. — Ἐπὶ τῆς βασιλείας τῆς Βλίσιαστῆς, χρυσοχόος τις ἐν Λονδίῳ κατεσκεύασε κλειθρὸν ἐκ σιδήρου, χάλυβδος καὶ ὄρειχάλκου, συγκείμενον ἐξ ἑνδεκά τεμαχίων μετὰ κλειδὸς διατρίπτου, βάρους ἐνὸς κόκκου. Ὁ ἴδιος κατεσκεύασεν ἄλλοισιν ἐκ 45 κρίκων, ἐξ ἧς ἐκρέμασε τὸ κλειθρὸν μετὰ τῆς κλειδὸς εἰς τὸν λαίμῳ μίας, ἧτις ἔφερεν ὅλα ταῦτα ἀνευ οὐδενὸς κόπου. Τὸ κλειθρὸν, ἢ κλείς, ἢ ἄλλοις καὶ ἢ μίας ἐζύμιζον μὲν εἷς ἓνα καὶ ἥμισυ κόκκον.

Αναγινώσκουμ ἐν τινι συγγράμματι τοῦ σοφοῦ Ἰερζίκου Βέκκερ ἐπιγραφομένου τὸ μικροσκοπίον (Λονδίνο 1754), ὅτι ἄγγλος ὠρολογιοποιός, ὀνόματι Βίβερικ, κατεσκεύασε τράπεζαν μὲ μωσαϊκόν, ἐτέραν, τράπεζαν ἐστιχορίου, ὀψοφυλακείον, καθρέπτῃν, δωδεκά ἔδρας, ἐξ παροφίδας, δωδεκάκα μαχαίρων, ἐτέραν πιροίων καὶ κοχλιαρίων, δύο ἀλατοδοχεία, ἓνα κύριον, μίαν κυρίαν καὶ ἓνα ὑπέρητῃν, τὸσον μικρὰ ὥστε ἠδύνατο νὰ χωρέσῃσιν ἐντός πυρῆνος κερασίου, τοῦ ὁποίου μάλιστα δὲν κατελάμβανον εἰμὴ μόνον τὸ ἥμισυ.

Ἐν τῇ ἀφηγήσει τῆς ἐν Ἰταλία περιγησεώσ του, ὁ Κύριος Μζξ Μισσὸν διηγεῖται, ὅτι ἐν τῇ αἰθουσῇ τῶν ἀρχίων τοῦ ἐν Μονάχῳ Ἐκλεκτορικοῦ Παλατιοῦ, ὑπάρχει μετὰ τῶν ἄλλων περιέργων καὶ πυρῆνας κερασίου, ἐφ' οὗ διακρίνονται 140 κεφαλαὶ ἀνθρώπων ἐντελέστατα γεγλυμμένοι. — Εἰς τὸ ἐν Κοπεγχάγῃ μουσεῖον εὑρίσκειται ἐπίσης ἕτερος πυρῆνας κερασίου φέρων γεγλυμμένας 2211 κεφαλάς. — Εἰς Ἀλστὼν, ἐν Shropshire, διατηροῦσι πυρῆνας περσομήλου (βουδακίνου) ἐφ' οὗ παρίσταται ὁ Κάρουλος Α' τῆς Ἀγγλίας φέρων τὸ στέμμα καὶ ἐνδύματα λίαν ἀκριβῶς χρωματισμένα. Εἰς τὸ ἀντίστολον μέρος τοῦ πυρῆνος, ὑπάρχει ἀετός διαπερασμένος ὑπὸ βέλους μετὰ τοῦ λογίου τούτου: Ἐγὼ αὐτὸς ἔθηκα τὰ πτερὰ εἰς τὸ βέλος τούτο. Ημερῶν ἐσμὲν τὴν ἀπαρθμικὴν ταύτην, ἧτις ἐπὶ τέλους δύναται νὰ καταστῇ ὀχληρὰ εἰς τὸν ἀναγνώστην, φέροντες εἰς γὰρ αὐτοῦ, ὅτι αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες ἐποιοῦντο ἐπ' ἐσχάτων μνείαν ἐργάτου τινος καλουμένου Ουσβάλδου Νεϊδίγγερ, ὁ ὁποῖος κατεσκεύασεν ἐξ ἐνὸς κόκκου πεπερέως κύπελλον περιέχον ἕτερα 1200 μικρότερα, φέροντα στεφάνους ἐκ χρυσοῦ καὶ δυνάμενα νὰ στηθῶσιν ἐπὶ τῆς βάσεώς των.

(Ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

ΑΥΤΟΜΑΤΑ.

Αὐτόματον λέγεται πᾶσα μηχανὴ ἧτις ἐν αὐτῇ ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεώς της, ὥστε τὰ ὠρολόγια εἶναι αὐτόματον· ἀλλ' ἐν τῇ κοινή ἑκφράσει διδεται ἰδίως ἢ ὀνομασία αὕτη εἰς εἶδος τι μηχανῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων κεκρυμμένος τις μηχανισμὸς ἐκτελεῖ κινήσεις διαφόρους ἐμφύχων ὄντων.

Ἡ Περιστέρα Ἀρχύτα τοῦ Ταραντινοῦ ὑψίστου εἰς τοὺς αἰθέρας, ἐπέτα καὶ ἵστατο ἀφ' ἑαυτῆς ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους.

Ὁ Αὐτόματος ἄνθρωπος τοῦ Μεγάλου Ἀλβέρτου ἤνοιγε τὴν θύραν, ὅτε ἐκτύπων αὐτήν, ἔχαιρέτα καὶ ὠδήγει τοὺς ἐπισκέπτας εἰς τὴν αἰθουσκν.

Ἡ σιδηρὰ μύια τοῦ Μυλλέρου ἐπέτα εἰς ὕψη, διέτρεχε ἅτὰ δωματία καὶ ἐπανερχομένη, ἐκάθητο ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ.

Τὰ ὠρολόγια τοῦ Στρασβούργου, Λυβέκῃς καὶ Πράγας ἄτινα ἔχουσι πλάκας πλανητικὰς καὶ ἀστρνομικὰς, παριστῶσιν εἰς ὠρισμένας ὥρας ἐμφύχους σκηνὰς τῆς Γραφῆς.

Ὁ Ζατρικιοπαικτης τοῦ Βρωῦνου Κευπλέν ἔπαιξε μετ' ἐπιτυχίας κατὰ τὸ 1809 μετὰ Ναπολέοντος τοῦ πρώτου.

Τέλος δὲ διάσημος Αὐλιητής τοῦ Βόκωνων ἔπαιξε διάφορα μουσικὰ τεμάχια, ἡ δὲ αὐτόματος νῆσσα αὐτοῦ ἐκολύμβη, ἔτρωγεν, ἔπεπτε καὶ ἐμιμείτο καθ' ὀλοκληρίαν ζῶσαν νῆσσαν.

Αὐτόπτης μάρτυς ἰδὼν εἰς Γενεύην κατὰ τὸ 1845 τὸ παράδοξον τοῦτο αὐτόματον, ποιεῖται τὴν ἐξῆς περιγραφὴν. Ἐὰ ἐκκρεμῆ ἑλατήρια εἰσὶν ἡ ἐσωτερικὴ κινήτικὴ δύναμις τοῦ αὐτομάτου τούτου κανονίζεται διὰ κλειδῶς, καὶ μετὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην, ἀμέσως τίθενται εἰς κίνησιν. Ἰσταμένη εἰς τοὺς πόδας αὐτῆς, τίθεται ἀμέσως εἰς κίνησιν, κατόπιν ἵσταται, ἐκτελεῖ κινήσεις τινὰς φυσικωτάτας, περιπατεῖ ἐκ νέου, ζητεῖ τροφήν, ἀνυψοῖ τὸν λαίμῳ, ρίπτεται εἰς τὸ ὕδωρ, κολυμβᾷ, βυθίζεται, πίνει, θηρύνει τροφήν καὶ πηλοβατεῖ. Ἄφοῦ διατρέξῃ τὸ εὑρισκόμενον ὕδωρ καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις καὶ μιμηθῆ πᾶσας τὰς κινήσεις ζώσης ἢ νῆσσης ἐξέρχεται τοῦ ὕδατος, κτυπᾷ τὰς πτέρυγας αὐτῆς, περιπατεῖ ὀλίγον καὶ ἔπειτα ἵσταται, ἀνυψοῖ τὸν ἕτερον πόδα ὃν θέτει ὑπὸ τὴν πτέρυγα αὐτῆς· βλέπει τις πίπτοντα πτίλα τινα. Ἐπειτα προχωρεῖ, ζητεῖ τροφήν, ἢ ἐπὶ τούτῳ θέτουσιν εἰς τινα ἀπ' αὐτῆς ἀπόστασιν, τὴν λαμβάνει, κατατρώγει αὐτήν, τὴν χωνεύει, βοηθουμένη ἀπὸ χημικῶν τινῶν ἐνώσεων αἵτινες τὴν διαλύουσι εἰς χυλόν, καὶ τέλος ἀπορρίπτουσιν αὐτὴν διὰ τῆς συνήθους ὁδοῦ.

(Κατὰ τὸ Γαλλικὸν)

ΣΑΜΟΥΗΛ.

ΔΑΙΜΟΝΟΜΑΝΙΑ.

Εὐγενὴς τις Ἰσπανὸς νευρικῆς καὶ μελαγχολικῆς κράσεως, ἀκούσας δεινὸν τινα περὶ κολάσεως λόγον, ἐπίστευσεν ἑαυτὸν ἀσυγχώρητον καὶ συνεπῶς κατηραμμένον.

Ἀκαταπαύστως ἔκραζεν ὅτι ὁ Θεὸς οὐδέποτε θέλει συγχωρήσει τὰς ἀμαρτίας του καὶ ἐκ τῆς λύπης του ἠσθένησεν. Ἡ οἰκογένειά του πᾶσαν κατέβαλε προσπάθειαν προσκαλέσασα τοὺς εἰδήμονας ἰατροὺς πρὸς σωτηρίαν τοῦ δυστυχοῦς, πλὴν τὰ πάντα εἰς μάτην.

Ἡ μουσικὴ, τὰ παιγνίδια, οἱ περίπατοι, αἱ εὐάρεστοι συναναστραφαὶ κατ' οὐδὲν ἵσχυσαν νὰ πείσωσι τὸν ἀσθενῆ ὅτι ἡπάτῃτο.

Ἰατρός τις τέλος κατέφυγεν εἰς στρατήγημα ὅπερ θαυμασιῶς ἐπέτυχεν. Ἀνοίξας ὀπὴν εἰς τὴν ὀροφὴν τοῦ δωματίου τοῦ ἀσθενοῦς ἀρύπνισεν αὐτὸν δι' ἤχου ἑλαφροῦς μουσικῆς, ἐφώτισε πάραυτα τὸ σκοτεινὸν δωμάτιον διὰ λαμπροῦ φωτός, καὶ κατέβη βαρεν ἄγγελον.

Ὁ κυανόπτερος ἄγγελος ἐπιρانهὶς εἰς τὰ ὄμματα τοῦ ἐκπληχθέντος ἀσθενοῦς, κρατῶν ἀνὰ χεῖρας κλάδον ἐλαίας, εἶπεν: ἀὐ Θεὸς τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρμῶν εἰσακούσας τῶν δεήσεών σου συγχωρεῖ τὰς ἀμαρτίας σου. Σύελθε λοιπὸν καὶ κῦψον τὸν ἀγένα ἵνα δοξάσης αὐτόν.»

Ὁ ἄγγελος ἀμέσως ἀνελήφθη, κατὰ λειπῶν ἐν τῷ δωματίῳ μυρία ἀρώματα.

Πλήρης χαρᾶς καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς λάμποντας ἐκ τῆς εὐτυχίας ὁ εὐγενὴς Καστιλανὸς ἔκραξε τοὺς γονεῖς καὶ φίλους του ἵνα διηγηθῇ ὅ,τι εἶδε καὶ ἤκουσε. Πάντες συνεχάρησαν αὐτὸν ἐπὶ τῷ εὐτυχηματι καὶ γονυκλινεῖς εὐχαρίστησαν τὸν θεόν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ ἀσθενὴς ἔθεραπέυθη.

Ἄγγλος τις μανιακὸς ἐνόμιζεν ὅτι ἀπέθανε καὶ παρεκάλει τοὺς φίλους του νὰ τὸν ἐνταρμιάσωσι, διότι ἤρχισεν ἤδη ἡ σῆψις τοῦ σώματός του. Τρὶς τοῦ ἔτους ὁ δυστυχὴς οὗτος ὑψίστατο τὴν βίασάν τε ταύτην. Οἱ φίλοι του θέλοντες νὰ ἴδωσι ἐὰν διὰ τῆς πράξεως θὰ φέρωσιν αὐτὸν εἰς συναισθηρὸν ἀπεφάσισαν νὰ τὸν κηδεύσασιν.

Ἦδη ἡ κηδεία προέβαιναν, ὅτε, ἄνθρωποι τινες ἐπὶ τούτῳ τεθέντες εἰς τινα ὁδὸν ἐξω τῆς πόλεως, ἤρξαντο νὰ λέγωσιν εἰς ἐπήκουον τοῦ νεκροῦ :

« Δόξα σοι ὁ Θεός! ἀπέθανε τέλος πάντων ὁ κακὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, ὁ κλέπτης, ὁ ἀλητῆριος ὁ κακοῦργος! »

Εἰς τὸ ἄκουσμα τῶν ὕδρων τούτων ὁ μανιακὸς ἐθυμώθη καὶ εἶπεν :

« Ζῶα! ἐὰν ἔζων θὰ σὰς ἔσπανα τὰ μοῦτρα διὰ διὰ νὰ μάθετε νὰ ὀμιλῆτε, δυστυχῶς ὁμως εἶμαι νεκρὸς, καὶ οἱ νεκροὶ δὲν δύνανται νὰ ἐκδικηθῶσιν. »

Οἱ ὑβριστὰὶ ἐξηκολούθουν νὰ τῷ λέγωσιν ὅτι δὲν τὸν φοβοῦνται καὶ ὅτι εἶναι ἄτιμος, ἀχρεῖος καὶ φαυλόβιος.

Τὴν φορὰν ταύτην ὁ μανιακὸς ἀπώλεσε τὴν ὑπομονὴν του, ἠγέρθη ἔθεν ἀπειλητικὸς, ἀπηλλάγη αὐθωρεῖ τῶν σαβάνων του, καὶ ὤρμησε κατὰ τῶν ὑβριστῶν· ἐκεῖνοι ἔτοιμοι ἤρπασαν τὸν νεκρὸν μας ἀπὸ τοῦ τραχήλου καὶ τῷ ἐμέτρισαν εἰς τὴν ῥάχην παρά μίαν τεσσαράκοντα. Ἦτο τὸ ἱατρικὸν του· διότι ὁ ζῶν νεκρὸς μας ἐπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον του ἔχων σώας μὲν τὰς φρένας, ἀλλὰ πληρὲς μωλώπων τὸ σῶμα καὶ τὸν στόμαχον κενόν. Ἐφαγεν λουκουλικώτατα διότι ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν οὐδὲ ἄρτου ἐγεύθη.

ΣΑΜΟΓΗΛ.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΜΟΝΟΜΑΧΙΑ.

Περὶ τὰ τέλη τῆς Ε'. Βακτονταετηρίδος, οἱ Βουργουνδοὶ κατέκλυσαν τὴν χώραν ἐκείνην τῆς Γαλλίας, ἥτις ἔτι καὶ νῦν φέρει τὸ ὄνομα τῶν Βαρβάρων τούτων. Θεσμός τις τοῦ Βασιλέως αὐτῶν Γονδεβάλδου ἔθετο ἐν ἰσχύϊ τὴν μονομαχίαν διὰ πάσας τὰς μεταξὺ τῶν ὑπηκόων του ἀναφυομένης διαφορὰς· τριαύτη τις ὑπῆρξεν ἡ ἀρχὴ τῶν δικαστικῶν λεγομένων μονομαχιῶν. Ὃτε ὁ τιμαριωτισμὸς ὑπερίσχυεν ἐν Γαλλίᾳ, ὅτε οἱ ἄρχοντες ἠγνοοῦν τὰ πάντα πλὴν τῆς τέχνης τοῦ μάχεσθαι, ὅτε ἐσφετερίσθησαν τὰ προνόμια καὶ τὴν ἐξουσίαν τῶν βασιλέων προσκτησάμενοι ἰσχυρὸν δι' ἧς ἠδύνα-

το ν' ἀψηφῶσι τὰς ἀποφάσεις τῶν κληρικῶν, οὓς περιεφρόνουν, τὸ ἄγριον ἔθιμον τοῦ δικαστικοῦ ἀγῶνος εἰσήχθη εἰς τε τὴν λοιπὴν Γαλλίαν καὶ πολλὰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας, καταστάν, οὕτως εἶπεν, τὸ μόνον ἐνδίκον μέσον. Ὃσαὶς πολίτης τις ἢ καὶ ἄρχων παρουσίαν αἰτήσιν ἢ παράπονον κατ' ἄλλον, προσεφέρετο νὰ ὑποστηρίξη τὸ δίκαιον του διὰ τῆς μονομαχίας· Ὃσαὶς ἐνεκαλεῖτο ἢ κατηγορεῖτο τις, προέτεινεν ἐπίσης ν' ἀπολογηθῆ διὰ τοῦ αὐτοῦ μέσου. Δυσκίως δύνανται νὰ πιστεῦσιν οἱ ὑπῆρξέ ποτε ἔθιμον ἀναθέτον εἰς τὴν τύχην τῶν ὄπλων τὴν τιμωρίαν ἐγκλήματος ἢ τὴν λύσιν ἀπλῆς πολιτικῆς διαφορᾶς. Μὴ σπεύσωμεν ὁμως νὰ κρίνωμεν καὶ νὰ καταδικάσωμεν τὸν ἀλλόκοτον τούτον θεσμόν μετὰ τὸν πῆχυν τῶν συγχρόνων ἰδεῶν, καθόσον ἐν τῷ παραλογισμῷ τούτῳ, ὃν βεβαίως ἀποτροπιάζομεθα σήμερον, ὑπῆρχε τι τὸ ἀξιοσέβαστον — ἡ ἀπλοῖκῃ ἐκείνῃ πίστις ἢ ἐμπνέουσα εἰς τοὺς ἀνθρώπους τῶν χρόνων ἐκείνων τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ὁ Θεὸς ἤθελε προτιμᾶσαι μάλλον νὰ θανατουργήσῃ παρά ν' ἀφήσῃ νὰ ἠττηθῆ εἰς ἀθῶος. Ἡ ἀνδρία, ἥτις μόνη ἠδύνατο νὰ καταγάγῃ τὸν θρίαμβον εἰς παρομοίους ἀγῶνας, ἀπέβαλλε τοῦ λογισμοῦ ἀνδρῶν γενναίων καὶ εὐσεβῶν τὴν ἰδέαν τῶν κακιῶν αἰτινας εἰσὶν οἱ φυσικαὶ σύντροφοι τῆς ἀναδρίας· ὁ δὲ ἔνοχος ἐφοβεῖτο νὰ ἔχη ὡς δικαστὴν τὸν Θεόν, ἐνῶ ὁ ἔχων ὑπὲρ αὐτοῦ τὸ δίκαιον ἠσθάνετο ἐνεκα τούτου μάλιστα αὐξανόμενας τὰς δυνάμεις του. Οὐχ ἤττον, ἡ ἐκκλησία ἐπολέμησε διηνεκῶς καὶ δι' ὅλης αὐτῆς τῆς ἐπιρροῆς τὸ ὀλέθριον τοῦτο ἔθιμον. Σύνοδος τις μάλιστα συγκροτηθεῖσα κατὰ τὸν Θ'. αἰῶνα ἀνεθεμάτισε πάντα φονεύοντα τὸν ἀντίπαλόν του, διατάξασα ἵνα τὸ πτώμα τούτου στερῆται θρησκευτικῆς ταφῆς.

Τὸ μέτρον τοῦτο ἦτο τὸ δραστηριώτερον ἐξ ὧν αὐτὴ ἠδύνατο νὰ θέσῃ εἰς ἐνέργειαν πρὸς περιστολὴν ἔθιμου ὃπερ δὲν ὠκνησε νὰ δώσῃ χώραν εἰς πλείστας ὁσας καταχρήσεις. Τὰ πράγματα ἐβθασαν τῷ ὄντι εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ, ὥστε εἰς πολλὰς αὐτῆς χώρας οἱ δικασταὶ ἐπέτρεπον τὴν μονομαχίαν διὰ πᾶν χρεὸς ὑπερβαῖνον τὰ δώδεκα δηνάρια· ὁ δικαστὴς ὁ καταδικάζων ἕνα τῶν ἀντιδίκων ἢ

δύνατο νὰ προσκαλέσῃ τούτον εἰς μονομαχίαν, ἐὰν δὲν ὑπετάσσετο εἰς τὴν ἐξενεχθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ ἀπόφασιν· συνέβαινε μάλιστα ἐνίοτε νὰ προσκληθῆ καὶ ὁ ἴδιος εἰς τοιοῦτον ἀγῶνα ἐνεκα κακῆς ἀπονομής τοῦ δικαίου. Ὁμολογητέον ὁμως, ὅτι τοιαῦται περιστάσεις σπανίως παρουσιάζοντο· ὡς δὲ καὶ ὁ Μοντέσκιος αὐτὸς παρατηρεῖ, ἐλήφθησαν τὰ συνετώτερα μέτρα ὅπως ὁ δικαστικὸς ἀγὼν ἔχη ἐκάστοτε ὅτω τὸ δυνατὸν ὀλιγωτέρας ἀτόπους συνεπειᾶς. Οὐδέποτε, ἐπομένως, ἠδύνατο νὰ λάβῃ χώραν, εἰμὴ ὁσαὶς προέκειτο περὶ ἐγκλήματος συνεπάγοντος τῆς θανατικῆς ποινῆς, ἢ ὁσαὶς ὁ κατηγορούμενος ἐμπνέτο διὰ στυγερὰ καὶ ἀτιμωτικά ἐγκλήματα. Οἱ ἄνδρες οἱ ἔχοντες ἡλικίαν κατωτέραν τῶν 21 ἐτῶν, οἱ ὑπερβάντες τὸ ἐξηκοστὸν, οἱ ἱερεῖς, οἱ πάστορες καὶ τὰ παιδιά ἀπηλλάσσοντο τῆς δικαστικῆς μονομαχίας καὶ ἠδύνατο, ὅπως καὶ αἱ γυναῖκες, νὰ παρουσιάσωσιν ὑπερμάχους (champions). Οἱ εὐγενεῖς ἐμάχοντο ἐφιπποὶ καὶ ἐν πανοπλίᾳ, οἱ δὲ ὑποχείριον πεζοί, ὡπλισμένοι μόνον διὰ ῥάβδου. Ἡ ἀλλόκοτος αὕτη νομοθεσία προεῖδε καὶ τὴν περιστάσιν καθ' ἣν εὐγενὴς ἤθελεν ἔχει διαφορὰν μετὰ χυδαίου. Καὶ εἰ μὲν ὁ ἐνάγων ἦτο εὐγενὴς, ὤφειλε νὰ λάβῃ τὰ αὐτὰ μετὰ τὸν ἀντίδικόν του ὄπλα· ἐὰν δὲ, ἐκ τοῦ ἐναντίου, ἦτο ἐναγόμενος ἐτήρει τὰ τοῦ ἱπποῦ ὄπλα. Ὁ ἠττώμενος ἀπώλυνε οὐ μόνον τὴν δίκην ἀλλ' ὑφίστατο ἐπίσης καὶ ἄλλας τιμωρίας. Ἐν Νορμανδίᾳ, λόγου χάριν, ἀπηγγονίζετο, ὅπως δύνανται τις νὰ ἴδῃ ἐν τῷ συγγράμματι «*Τὰ ἐν Ἱερουσαλὴμ Δικαστήρια*» (Les Assises de Jerusalem), ὃπερ εἶναι τὸ πολυτιμώτερον καὶ αὐθεντικώτερον ἱστορικὸν μνημεῖον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἀποφασισθέντος ἀπαξ τοῦ ἀγῶνος, τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη ἀντήλλασον ἐνέχυρα, ἢ παρεδίδον αὐτὰ εἰς τοὺς μέλλοντας νὰ κρίνωσι περὶ τῆς νίκης κριτᾶς. Τὴν προσδιορισθεῖσαν ἡμέραν, οἱ ἀντίπαλοι, ἐν πλήρει πανοπλίᾳ καὶ συνοδευόμενοι ὑφ' ἱερέως καὶ ἀναδόχου ἢ μάρτυρος, ἐνεφανίζοντο ἐνώπιον τῶν κριτῶν τοῦ ἀγῶνος καὶ ὠμνυον ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις αὐτῶν ἦσαν δίκαιαι καὶ ὅτι δὲν ἤθελον μεταχειρισθῆ αὐτὴ δόλον οὔτε τέχνασμα τι κατὰ τὸν ἀγῶνα. Διόθεν τὸ ὠρισμένον σημείον, ἢ πάλη

ἤρχιζε καὶ δὲν ἐπερατοῦτο εἰμὴ ἀφοῦ ὁ εἰς τῶν διαμαχθέντων ἔδακνεν, ὡς ἐλέγετο τότε, τὴν κονιν, ἢ ἐκήρυσσεν ἑαυτὸν ἠττημένον ἐπικαλούμενος τὴν χάριν τοῦ θριαμβεύοντος ἀντιπάλου του. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐκήρυσσετο ἄτιμος. Συνέβαινε πολλάκις νὰ προτεινῆται συμβιβασμὸς ἐν μέσῳ τῆς μονομαχίας, οἱ κριταὶ δὲ ἀπεφαινόνατο εἰς ἔπρεπεν ἢ οὐ νὰ γίνῃ οὗτος δεκτός.

Ὃπόταν ἡ βασιλικὴ ἐξουσία κατέστη ἀρκούντως ἰσχυρὰ ὥστε νὰ προστατεύῃ τὰς ἀποφάσεις τῶν νομικῶν, ἢ δικαστικῆς μονομαχίας εἰσήλθεν εἰς τὴν περίοδον τῆς παρακμῆς αὐτῆς, καὶ τότε συνέβη ὅτι διέκρινε καὶ τὴν γέννησίν της, τούτέστι δὲν ἐπετραπή πλέον ἢ διὰ τῶν ὄπλων δοκιμασία, εἰμὴ ὁσαὶς καθίστατο ἀδύνατος ἢ δι' ἑτέρου μέσου ἐπίτευξις τῆς ἀληθείας.

Τὸν βάρβαρον καὶ παράλογον τούτον θεσμόν κατήργησε πρῶτος ὁ Ἅγιος Λουδοβίκος. Διάταγμα τι τοῦ 1333 ἔφερε τὴν ῥητὴν ἐν οἷα δῆποτε περιπτώσει ἀπαγορευσὶν του, ἀλλ' οὗτος ἦν ἐπὶ τοσοῦτον ἐβρίσκόμενος ἐν τοῖς ἐθίμοις τῶν ἀρχαίων Γάλλων, ὥστε ἐξηκολούθησεν ὑφίσταμενος καὶ ἀναγνωριζόμενος ὑπ' αὐτῶν τῶν συγγλητῶν μέχρι τοῦ 1386, ὅτε μάλιστα ἢ ἐν Παρισίαις συγγλητῶν, ἀδυνατούσα ν' ἀποφανθῆ ἐπὶ τινος μεταξὺ δύο ἀπατριδῶν διαφορᾶς, ἐπέβαλεν αὐτοῖς τὴν μονομαχίαν.

Ὁ δικαστικὸς ἀγὼν ἐξηκολούθησεν ὦν ἐν ἰσχύϊ εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας καὶ κατ' ἐποχὰς πολὺ προσφατωτέρας. Ἐν Ἀγγλίᾳ, λόγου χάριν, ὅπου τὸ σέβας πρὸς πᾶν ἀρχαῖον ἔθιμον, εἴτε καλὸν εἴτε βάρβαρον καὶ παράλογον, ἐξωθεῖται, ὡς γνωστὸν, μέχρι δεισιδαιμονίας, μόλις πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἀπεφασίσθη ἢ ἐκ τῆς νομοθεσίας ἀπάλειψις τοῦ ἐπιτρέποντος αὐτὴν νόμου.

(ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

Π. Ι. ΤΥΠΑΛΛΟΣ.

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ ΕΝ ΤΟΥΛΩΝΙ ΕΙΡΚΤΗΣ.

Έρουναι και δοκιμαί επί του έξωτερικού σημείου του ένστίκτου της γενετησίου όρμης. Περί της ένεργείας αυτού εις τδ είδος, περί του όργασμού και της δυνάμεως αυτού εις τινα άτομα.

Και τοι τδ ζήτημα τούτο άντικείμενον μελετών τοσούτων φυσιολόγων μυριάκις συνεζητήθη, παρουσάζει είσέτι τοσούτον νέα άρ'ένος όσον σπουδαία άφ' έτέρου αποτελέσματα διά τόν Ιατρών, τόν νομοθέτην και τόν ήθικολόγον.

GALL.

Πάσα έπικρατούσα φυσική ιδιότης έχει έν γενεί έξωτερικόν τι σημείον επί της έπιφανείας του κρανίου ;

Δύναται τις άυστηρώς και εκ των προτέρων νά συμπεράνη περί της ύπάρξεως του έξωτερικού τούτου σημείου των έξωτερικών ένεργειών αίτινες ένίοτε παρομαρτούσιν άναποφεύκτως εις την φυσικήν ιδιότητα ;

Ίδού τά δύο ζητήματα άτινα προϋτιθέμην νά λύσω κατά τδ 1869 όταν διά της εύμενούς μεσολαβήσεως του K. . . ιδιαιτέρου τότε γραμματέως του K. Ολιβιέρου επέτυχον παρά του επί των ναυτικών και των άποικιών ύπουργού την άδειαν νά έπιχειρήσω παρατηρήσεις επί των κακούργων των καθειργμένων έν ταίς ειρκταίς της Γαλλίας. Έπεθύμουν νά έπιβεβαιώσω ή ν' άποδείξω άβασίμους διά γεγονότων άτινα εξήγαγον εκ της προσωπικής μου πείρας τās δοξασίας των K. K. Gall και Spurzheim.

Ένθυμείται είσέτι ό έπιστημονικός κόσμος, τόν πάταγον όν ένεπλήσεν αύτῶ ή δημοσίευσις του μεγάλου αύτων έργου περί της ανατομίας και φυσιολογίας του νευρικού έν γενεί συστήματος και του έγκεφάλου ιδίως, με τās παρατηρήσεις περί του έφικτου της διαγνώσεως των διανοητικών και ήθικῶν διαθέσεων του άθροώπου και των ζώων εκ της έξωτερικής κατασκευής των κεφαλών των.

Τ' άποτελέσματα άτινα επέτυχον εις τās έρεύνας μου, τδ λέγω εκ των προτέ-

ρων, είσιν ύπέρ της θεωρίας των' επειδή όμως δέν πρόκειται ποσῶς ένταύθα περί της ιδιαιτέρας γνώμης μου, αλλά μάλιστα περί των γεγονότων άφ' ών αύτη έρείδεται, προτίθεμαι νά θέσω εις θέσιν τούς άναγνώστας νά κρίνωσιν εάν εξηρτάτο παρ' έμου ν' άφίχθῶ εις άλλα συμπεράσματα.

Άφίχθην εις την ειρκτήν της πόλεως Toulon κατά τās τελευταίας ήμέρας του Ίουλίου του 1869. Ο K. Reynaud εξέτέλει τότε αύτόθι καθήκοντα διευθυντού. Ένόμισε κατ' άρχάς ότι προϋτιθέμην νά εξετάσω τδ έσωτερικόν της ειρκτής, είτε υπό τδ σύστημα του όργανισμού, είτε υπό τδ σύστημα της τροφής και έν γενεί της υγιεινής. Άνευλόησα αύτῶ έντός ολίγου τόν σκοπόν της έπισκέψεώς μου. Έάν αι παρατηρήσεις του K. Gall και Spurzheim ώσιν άκριβείς, είπον αύτῶ, θέλω ν' ανακαλύψω διά της άπλης άφης τās κλίσεις και τά αίσθήματα των ατόμων άτινα μεταξυ του πλήθους τούτου των κακούργων, έχουν εις ιδιότητα χαρακτήρα, και άτινα άναγκαίως ήδύναντο νά έφελκύσωσιν την προσοχήν ύμών, ουχι μόνον ένεκεν της φύσεως του έγκλήματός των άλλ' έτι μάλλον καθώς έντός ολίγου γενήσεται δήλον, διά τρόπον ιδιαιτέρως όστις ώφειλε νά καταστήσει πολλάκις άναγκαίαν την χρῆσιν όλων των μέσων άτινα μεταχειρίζεσθε πρός περιστολήν των έγκλημάτων. Επειδή ένδιαφέρεσθε διά την διατήρησιν της εύταξίας, έπιτετραμμένος μεγάλην εύθύνην όπως γνωρίσητε έντελῶς πάντας εκείνους περί ών προτίθεμαι νά σās όμιλήσω. Άλλως τε επειδή αι πράξεις αύτων ουδόλως λανθάνουσιν ύμās, έχετε περί εκάστου αύτων τās ιδιαιτέρας ύμών σημειώσεις, και μόνος γινώσκετε την ένόχλησιν ήν πάντες παρέσχαν ύμίν. Έπαναλαμβάνω έπομένως ότι, εάν ό K. Gall και Spurzheim καλῶς παρετήρησαν όφείλω ψηλαφῶν τās κεφαλās αύτων νά σās είπω τί διακρίνει αύτούς των άλλων κακούργων, έπίσης άκριβῶς ώσει ήθελον είσθαι επί μακρόν χρόνου καθως ύμεις, ό καθημερινός μάρτυς των ψυχικών εκδηλώσεων αύτων, και έπιθυμῶ κατά συνέπειαν νά μή άπατηθῶ εις τās πλείστας περιστάσεις όσον άφορᾷ τδ είδος της παραβάσεως του νόμου ής ένεκεν κατεδικάσθησαν.

Άκούων ό K. Reynaud νά ή όμιλῶ τοιουτοτρόπως έντελῶς άμοιρος της σπουδής της φρενολογίας, δέν συνήρχετο εκ της εκπλήξεώς του' δέν έζήτησεν όμως και καλλιτέραν εύκαιρίαν όπως με δοκιμάσῃ. Συμφωνήσαμεν νά επανέλθῶ την επαύριον, και κατά την συμφωνηθεΐσαν ὤραν εύρον εις την έσχατιάν του έσωτερικού της ειρκτής τριακοσίους πεντήκοντα πλαστογράφους κλέπτας, ή φρονεις μεταξύ των οποίων άνέμιξε κατ' αίτησίν μου είκοσιδύο καταδικασθέντας επί βιασμῶ' εξετάσατε τούς τελευταίους τούτους μ' είπε μειδιῶν και εάν εύρητε αύτούς, λάβετε τούς αριθμούς των, σās περιμένω εις τδ γραφείον.

Είργασθην ένῶπιον του χειρουργού του ναυτικού της πόλεως Toulon, του άρχιατρού και του έφόρου του μουσείου.

Χωρίς νά όμιλήσω, χωρίς νά είπω μίαν μόνην λέξιν, ήρέυησα τās τριακοσίας έβδομήκοντα δύο κεφαλās άς παρέδωκαν εις την διάθεσίν μου, και όσάκις εύρισκον άτομον όπερ μοι παρουσίαζεν εύρον και εξέχοντα αύχένα, εξήγηον αύτό εκ της γραμμής και έλάμβανον τόν αριθμόν του. Εξέβαλον ούτω της γραμμής είκοσιδύο άτομα και συμπληρώσας τόν κατάλογόν μου, έσπευσα πρός τόν K. Reynaud άνυπομονῶν νά ιδῶ τίνι τρόπῳ δοκιμασία γενομένη εκ πεποιθήσεως ήδύατο ν' άποφανθῇ επί του πρώτου των σπουδαίων ζητημάτων άτινα προέθεμην : πάσα έπικρατούσα φυσική ιδιότης του ατόμου έχει έν γενεί έξωτερικόν τι σημείον επί της έπιφανείας του κρανίου ;

Ο K. Reynaud λαμβάνει τόν κατάλογόν του, έγῶ εκτυλίσω τόν ιδιόν μου κατεχόμενος υπό σπουδαίας συγκινήσεως, γνωστοποιῶ τούς αριθμούς οὗς ένεγράψα, και μεταξύ των είκοσιδύο επί βιασμῶ καταδικασθέντων και συγκεχυμένων φύρδην μίγδην μεταξύ του πλήθους τριακοσίων πεντήκοντα κακούργων, ουχι άνευ εκπλήξεως βλέπω μεταξύ αύτων δεκατρείς οὗς άνεκάλυψα διά της άπλης ψηλαφήσεως του κρανίου των' ή σπουδαία αύτη αριθμητική αναλογία μόνη ήρκει νά λύσῃ τδ ζήτημα καθόσον καταδεικνύει συγχρόνως πόσον ό όργασμός δεσπόζει επί των όντων.

Παράδοξον πρᾶγμα, μοι λέγει ό γενικός

διευθυντής, οι είκοσιδύο κατάδικοι οὗς έσημειώσατε, δέν κατεδικάσθησαν άπαντες επί βιασμῶ, δύναμαι όμως νά πιστοποιήσω ότι άπαντες είσιν επικίνδυνοι εις τὰ ήθη καθήσον πρό πολλού έχαρακτηρίσθησαν εις την φυλακήν μου οι τοιοῦτοι τεθέντες υπό την άυστηρότεραν επαγρύπνησιν, και έπομένως ή έξωτερική κατασκευή της κεφαλής των ουδόλως εξηπάτησεν ύμās όσον άφορᾷ την όρμήν της ιδιαιτέρας αύτων τάσεως.

Η έπίτασις της φυσικής ταύτης ιδιότητος εκδηλῶται άληθῶς επί του έξωτερικού του κρανίου εκ της κατά τδ μάλλον ή ήττον άναπτύξεως των κατιόντων ίνιακῶν κοιλωμάτων, τούτέστιν εκ της κατά τδ μάλλον ή ήττον άναπτύξεως της παρεγκεφαλίδος ήτις έστιν ή έδρα του ένστίκτου της γενετησίου όρμης.

Καθ' εκάστην παρατηρούμεν πρόσωπα άτινα ένεκεν του άτελούς αύτων όργανισμού, *par depression du cervelet*, άδιαφοροῦσιν εις την μετά του ώραίου φύλου έπιμιξίαν. Μεταξύ των ανθρώπων οίτινες διέλαμψαν επί της σκηνής του κόσμου, και οίτινες παρουσιάζουσι την εξαίρεσιν ταύτην, δύναμεθα νά μνημονεύσωμεν τόν Νεύτωνα, τόν Κάρολον XII και τόν Κάντιον.

Ο Φραγκίσκος Α' όστις έσυνήθιζε νά λέγη ότι *αὐτὴ ἄνευ γυναικῶν ἐστὶν ἐπιαντὸς ἄνευ ἔυρος καὶ ἀνοιξὶς ἄνευ ρόδων*, ό Ερρίκος IV, ό Reynard Buffon, ό Mirabeau, ό Gall, ό Lamarque παρουσιάζουσι διάφορον όργανισμόν και όλως αντίθετον χαρακτήρα, ένεκεν του ένστίκτου της γενετησίου όρμης ήτις κυριεύει και παρασύρει αύτούς, και οίτινες ήθελον λησμονήσει έν μέσῳ των ήδονῶν, τὰ μεγάλα συμφέροντα άτινα ήσαν έπιτετραμμένοι, ήθελον διακυβεύσει την δόξαν και τδ κλέος του ονόματός των, εάν ή φύσις δέν έπροίκιζεν αύτούς διαφυλῶς διά πολλῶν άλλων αισθημάτων, και δέν εξηγόραζεν αύτοῖς δι' έξόχων άρετῶν και ύψηλῶν προτερημάτων τās έρωτικές παρεκτροπᾶς της περιπαθοῦς κεφαλής των.

Μεταξύ των γυναικῶν άς δύναμεθα νά θεωρήσωμεν ιστορικά πρόσωπα, και αίτινες εις τόν ροῦν της ζωής των απέδειξαν άχαλίνωτον κλίσιν πρός τās ήδονάς, δύναμεθα ν' αναφέρωμεν την Σεμιράμιδα βασιλισσαν των Ασυρίων, την Ίουλιαν θυγατέρα

φυσιολογικήν έρευναν του ανθρώπου, όστις πολλάκις υποπίπτει εις αξιόποιόν τινα πράξιν είτε εκ τής πλημμελοϋς αυτού φυσικής κατασκευής, είτε εκ τής σκαιάς και άγροίκου αυτού άνατροφής. Μακρά μάλιστα πείρα και άπειρα παραδείγματα όσημέραι άποδεικνύουσιν ότι εν βραχυτάτω χρονικώ διαστήματι ή ιατρική άφ' ένός θεραπεία ώρισμένων φυσικών όρμών πολλών έγκληματιών, και ή ήθικοποιήσις άφ' έτέρου αυτών άπειράσαντο την ήθικήν βελτίωσιν και τελειάν άναμόρφωσιν πολλών έγκληματιών ήν δέν ήδυνήθη νά κατορθώση ή Πολιτεία ούτε διά τής εϊρκτής ούτε διά τής ίσοβίου καταναγκαστικής έργασίας ούτε διά τής κεφαλικής ποινής* έπομένως πᾶσα ποινική νομοθεσία όμολύ με τας ποινάς άς καταγινώσκει, όφείλει ως πρώτιστον καθήκον νά επιδώκη την ήθικοποίησιν του έγκληματιού, καταφεύγουσα άείποτε εις την άρωγήν τής επιστήμης και τα άπειρα θεραπευτικά μέσα άτινα ή φυσιολογική έρευνα του φυσικού ανθρώπου και ή πρόδος τής ιατρικής όσημέραι δαψιλώς και έπιτυχώς προσφέρουσι προς θεραπεία ή καταστολήν ώρισμένων φυσικών τάσεων του ανθρώπου αιτινες εισίν ένίοτε έμφυτοι ούτως είπειν εις τον οργανισμόν αυτού, και ούτω μόνον ή Πολιτεία δύναται ν' άφιχθή ασφαλώς εις τον σκοπόν τής, νά εκπληρώση έπιτυχώς την ύψηλήν άποστολήν τής, ήτις έστιν ή ήθική και ύλική εύημερία του άτομου και τής κοινωνίας εν γένει.

N. Γ. ΚΩΤΣΑΚΗΣ.

ΠΕΡΙ ΛΟΙΓΓΑΝΩΝ.

*Αξιωματικός τις Γάλλος διατρίψας επί μακρόν εν τοις πέριξ του Δουνάβεως, έδημοσίευσεν ειδήσεις τινάς άρχαιολογικάς και ιστορικάς περί των κατοίκων των Παραδουναβίων ήγεμονιών. Έκ των ειδήσεων τούτων άποσπᾶμεν ό,τι αναφέρεται εις την φυλήν των Άθιγγάνων, περί ών έσχάτως και εις των ήμετέρων όμογενών ό ιατρός Κύρ. Πασπάτης έδημοσίευσεν γαλλιστί αξιό-

λογον πραγματείαν εν ή δια μακρών εκτιθησι τα περί τής φυλής ταύτης υπό ιστορικήν, γεωγραφικήν και άρχαιολογικήν έπιψην. Επιφυλαττόμενοι νά λαλήσωμεν εν έτέρω εύκαιρία περί του σπουδαίου τούτου και έμβριθούς συγγράμματος, περιοριζόμεθα ήδη εις όσα ό ρήθεις Γάλλος εκτίθησι περί αυτών ως λίαν περιέργα.

Υπάρχει εν Μολδοβλαχία φυλή τις άξια σπουδής ήτοι οι Άθιγγανοι Βοεμοί.

Οί Άθιγγανοι άποτελοϋσιν εις ταίς ήγεμονίαίς πληθυσμόν 300,000 περίπου ψυχών* έξ ών πολυαριθμότερη υπάρχουν εν Μολδαυία. Έν οϋδεμιᾶ άλλη χώρα τής Ευρώπης υπάρχει τόσον μέγας αριθμός* τούτο δέ βεβαίως προέρχεται εκ του ότι οϋδεμία άλλη χώρα διετήρησε τοσοϋτον έπιμόνω τᾶ έθιμα και ήθη του μέσου αιώνας.

Άλλά πόθεν οϋτοι έρχονται; Οί μὲν Άγγλοι άποκαλοϋσιν αυτοϋς ζίψις (gypsies) όπερ έμφαίνει ότι προέρχονται εξ Αίγύπτου* άλλ' ή εν Γαλλία αυτών όνομασία, Βοεμοί, άποδεικνύει έτέραν καταγωγήν. Έν θεοπίσματί τινι του βασιλέως τής Ογγαρίας Βλαδισλάου κατά τᾶ 1496, όνομαζόνται Φαραωνες (pharaones). Έν Ισπανία όνομαζοϋσιν αυτοϋς, gitanos(*) κτλ. αυτοί δ' οϋτοι εν τή ίδια αυτού γλώσσᾳ άποκαλοϋνται πανταχοϋ Rome ήτοι Ρωμαίοι.

Έν τή άρχή των νεωτέρων κοινωνιών άπαντώνται εν πᾶσι τοις τόποις, όπερ άποδεικνύει ότι αι έπιδρομαί αυτών άνέρχονται εις την άπωτάτην άρχαιότητα. Ο Κύριος Vaillant, οϋ αι περί αυτών σοφά έρευναί άποτελοϋσι κύρος, άνειρίσκει αυτοϋς εις τοϋς άρχαίους Κύκλωπας και άποδεικνύει ότι έπιδραμόντες πᾶσας τας χώρας του άρχαίου κόσμου οι Ρώμες προήρχοντο εκ τής Ινδικής.

Και σήμεραν εισέτι ή γλώσσα των έσχάτων τούτων λειψάνων τής υπό τᾶ όνομα των Άθιγγάνων (tsiganes) γνωστής εν Ρουμανία φυλής οϋδέν ζτερον εινε κατά τον Κύρ. Vaillant ή ή σανκριτική, ήτις πρό πολλοϋ παύσασα του νά λαλήται εν Ινδίαίς, διατηρείται εν τοις ιεροίς βιβλίοις ως άρχαϊον μνημείον, οϋ οι σοφώτεροι μεταξϋ των Ινδών κατέχουσι την κλειδα. Η

(*) Και παρ' ήμίν τᾶ όνομα τούτο άποδίδεται εν γένει εις πάντα έπαίτην.

χλεις δ' αυτη έμεινεν επίσης εις τας χείρας των εν Ρουμανία Άθιγγάνων, οιτινες ένεκα τής περιέργου δυνάμεως των εν αυτοίς από τρισχιλίων και επέκεινα έτων διαιωνιζομένων πραχθήσεωι διακατέχουσι τας άστρονομικάς γνώσεις τής Βακτριανής και Χαλδαιάς.

Λοιπόν, πάντοτε κατά τον K. Vaillant, οι Ρώμες, Βοεμοί, Ζίψις, Ζιτάνοι, Τσίγγαρις ή Τσίγγανες ή Άθιγγανοι κτλ. υπήρξαν οι πρώτοι κάτοικοι των δυτικών έπαρχιών τής Ευρώπης. Κατελθόντες εκ των οροπέδιών τής Ινδικής, απέβηλιν κατόπιν τας κτίσεις αυτών υπό των προαχθέντων του Έλληνορωμαίου κόσμου φυλών, ήτοι Πελασγών, Έτρούκων, Έλλήνων, Λατίνων, Κελτών, Γερμανών, Κιμβρων και Γάλλων.

Εκόλωσ άνακαλύπτει τις δύο τύπους λίαν διακεκριμένους δυο ιδιαιτέρων φυλών μεταξύ των νϋν Άθιγγάνων των παραδουναβίων ήγεμονιών* οι μὲν έχουσι τας τρίγας ούλας, τᾶ χείλη παχέα, τᾶ χρώμα βαθύ μελαψόν* εισι λίαν εύχαριστημένοι εις την άπαιδευσίαν των, άνθιστανται εις πάν είδος βελτιώσεωι, και σκάπτουσιν εν τή γᾷ είδος τι όπης ήν όνομαζουσι bordeil (βορδέιλο). Τούς άποκαλοϋσι δε Νετότσι ήτοι άθύροι* ήτις ήμισυαίρει, ήμισυμοι, άείποτε πλάνητες και άειυ σκοπού, ζώντες εξ άρπαγων, τρεφόμενοι εκ σαρκών αϊλούρων, κυνών, μυών, μη έχοντες οϋτε σκηνάς, οϋτε άμάξας, ένίοτε μάλιστα οϋτε όπας, κοιμώμενοι κατά γᾷς, προσφιλαττόμενοι υπό των έρειπίων παρουσιάζουσιν άπνεχτας τοϋς χαρακτήρας τής φυλής των μαύρων. Εινε δε άπόγονοι των φυγάδων του 13ου αιώνος* πολλοί αυτών εξορίσθησαν ένεκα κκυργημάτων, ό δε αριθμός αυτών ήμερα τή ήμερα έλαττούται.

Οί άλλοι έχουσι την κατατομήν του προσώπου (profil) εύθειαν, τᾶ χρώμα έλαϊόχρουν ή άμαυρως λευκόν, τας τρίγας λείας, τοϋς χαρακτήρας κανονικούς, πάντα εν γένει τᾶ σημεία τής Ινδοκιννασίας φυλής* οϋτοι δε κατάγονται εκ των άρχαίων προσφύγων έχουσι τᾶ πνεϋμα ζωηρόν, και εύκόλωσ δεχόμενον τᾶ μαθήματα του πολιτισμού* διατηροϋσι δε ένεκα έπιμονής τον πλάνητα βίον* μεταξύ αυτών άπαντώνται οι εις τας άνατολικάς πραχθήσεις μνηθέντες* οι γέρροντες αυτών εξέρχουσι διά θυκαμασίας οζύνας,

διά των φαινομένων τής άστρονομίας πασας τας διαφόρους θρησκείας.

Εκάστη φυλή εκλέγει τον κριτήν και τον υπέρτατον αυτᾷς άρχηγόν, βστις όνομαζεται μοσίλ-μπασα, και άτιπροσωπεύει την νομοθετικήν έξουσίαν* οϋτοι δ' άπρησίζουν επί δικαστιών διαφορών* ό κριτής δικάζει ως πρωτοβάθμιον δικαστήριον, ό μοσίλ-μπασα ως έφετερον.

Εν Βλαχία οι Άθιγγανοι εισι διακριμένοι εις Ρώμους τής εστίας ή βατράρις, δηλ. υπηρέτας, οιτινες εν ταίς μεγάλαις οίκιάς εκτελοϋσι τας κατωιάτας έργασίας και εις Ρώμους τής φυλής ήτοι Λαίσεις. Καίτοι ένεκα τής μακρᾷς δουλείας ή φυλή αυτη εξεφυλίσθη, εν τούτοις διατηρεί εισέτι έναργᾷ ήγη τής μεγίστης άγχινοίας των προγόνων αυτᾷς. Μέγας αριθμός των Λαίσεις ένεκα του έλαστικου και λεπτου αυτών πνεϋματος επιδιδόνται εις την ιππεμπορίαν, εις ήν οϋδενός των όμοτέγωνν ύπολείπονται κατά την φήμην, και λαμβάνουσι τᾶ όνομα των Μοχάνα (ήτοι των ψευστών και άπνετώνων εκ του όνόματος Μοχάνα, Ινδικᾷ θεᾷ τής ένδειας)* έτεροι άναπτύσσοϋσι μεγάλην επιτελειότητα εις την κλειδοποιήν, την χαλκευτικήν και την κατασκευήν μυρίων πραγμάτων εκ χαλκού ή κασσιτέρου, οι πλείστοι αυτοδίδακτοι και μη έχοντες άλλα έργαλεία ή άκμονα, λαβίδα, σφύρας, βίνας και τᾶ διπλοϋν αυτών τρυσητήριον, όμοιον και άπαράλλακτον από τρισχιλίων ήδη έτων, λέγει ό K. Vaillant, προς τᾶ του Άδωντος τής Βύβοιας, όστις εν άντρω τινι τής Αρκαδίας κατεγίνετο εις την σφυρηλάτησιν των στεφανών, δι' ών έμελλε νά περιδεθᾷ ό νεκρικός του Όρέστου κράββατος. Άλλ' εις ό,τι ιδίως διακρίνονται εινε ή μουσική. Εινε τέχνη συγγενωμένη μετ' αυτών, πρίησις ένυπάρχουσα εν τᾷ οργανισμᾷ αυτών* άνευ σπουδών, άει προσπαθειών, χωρίς νά γινώσκουσι τᾶ έλαχιστον τής μουσικής σημεϊόν, παίζουσι μετᾶ πρώτην άκρᾶσιν τᾶ πολυπλοκώτερα τεμάχια των μεγαλειτέρων μουσικοδιδασκάλων και μόνον αυτοί εισιν οι κατά παράδοσιν δικτηροϋντες τοϋς έθνικούς σκοπούς των Βλάχων. Δέν υπάρχουν άλλοι μουσικοί διά τας όρχήστρας του λαοϋ. Τᾶ προσφιλέστατον αυτοίς όργανον εινε ή τετραχορδᾷ λύρα (βιολίον) ήν καλοϋσι σιπαχ-λιτάνι (*βιολίον*) ήν καλοϋσι σιπαχ-λιτάνι (*βιολίον*) ήν καλοϋσι σιπαχ-λιτάνι

ρικοί και αὐτοὶ τοῦ ἵπποδρομείου διασκεδάσεις δηλ. τὰ νεώτερα *vaudevilles* καὶ *café chantant*, καὶ ἐν ἧ ὑπὸ τοσαύτης εἶχον καταληφθῆ φιλοδιασκεδαστικῆς μανίας οἱ Ῥωμαῖοι πολῖται, ὥστε περιώρισαν τὰς ἀπαιτήσεις τῶν μέσων τῆς ὑπάρξεώς των εἰς δύο μόνον, τὸν ἄρτον καὶ τὸ θέατρον—*panem et circences* ἐκράυγαζον οἱ κατακτητὰς τῆς ὑψηλῆς, ἐπαναπαυόμενοι ἐπὶ τῶν ῥόδων τῆς προπατορικῆς δόξης των. Τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἥτις τιμᾶ ἀληθῶς τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν τοῦ καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπου, ἐμνήσθημεν καὶ ἡμεῖς ἤδη οἱ εὐκλεεῖς ἀπόγονοι τοῦ Περικλέους καὶ παραιτήσαντες πᾶν ἄλλο εἴτε πολιτικόν, εἴτε κοινωνικόν, εἴτε οἰκογενειακὸν μέλημα, μόνην μέριμναν ἔχομεν νὰ ἀπολαύσωμεν τὰς ἐκ τῆς πεπολιτισμένης δύσεως εἰσχωρησάσας ἐν ἡμῖν μεθ' ὁμοῦ χειμάρρου διασκεδάσεις, αἰτινες, ἐξ ἀβροφροσύνης βεβχίως, τασύτην εὐρίσκουσι φιλόξενον θεραπείαν εἰς τὴν μήπω—κατὰ τοὺς Φράγκους—ἐκπολιτισθεῖσαν πατρίδα τοῦ Ῥήγα καὶ Κοραῆ.

Οὐχὶ πλέον περὶ πολιτικῶν φροντίς καὶ μέριμνα. Τὰ φαληρικὰ λουτρά, τὸ θέατρον, τὰ *café chantant* ἀρκοῦντως ἀπασχολοῦσι τοὺς Ῥωμαῖοὺς τῆς Κε κροπίας κατοίκους!

II

Ἡ φήμη τῶν κατακτήσεων τῆς λυσικόμου Μαρίας, *Τούμπλας* ἄλλως τε κολλεκτικῶς ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν θεραπόντων τῆς προσαγορευομένης, τῶν ὑπὸ τὰς ὀφθαλμοβολὰς τῶν ἀβρῶν Βοεμίδων Ἄννας, καὶ Λίζας πιπτόντων θυμάτων καὶ τόσα ἄλλα περίεργα καὶ ἀστεῖα ἀνέκδοτα λαμβάνοντα χώραν καθ' ἑκάστην ἐσπέραν ἐν τοῖς κήποις τῶν Ἰλισίδων Νυμφῶν καὶ τῶν Χαρίτων, δὲν ἠδύνατο ν' ἀφίσωσιν κ' ἐμὲ ἡσυχον ἐν τῷ γραφίῳ μου ἀσχολούμενον ἐπὶ τῶν διορθώσεων τῆς Βιβλιοθήκης καὶ ἀναλογιζόμενον τὰς καθυστερήσεις τῶν δυστροποῦντων συνδρομητῶν, ὧν τὰ ὀνόματα θέλω μετὰ λύπης μου παραδόσει προσεχῶς εἰς τὴν δημοσιότητα.

Ἡ περιέργεια, νόσος κολλητικῆ, ἀπὸ

τῆς γυναικὸς, ὡς λέγουσιν οἱ φιλόσοφοι, ἔχουσα τὴν ἀρχὴν τῆς, πλὴν ἐπενεργούσα ἐπίσης ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν φύλων, κατέλαβέ με ἀνυπεράσπιστον καὶ ἐκόντα ἄκοντα μὲ ὑπεχρέωσε νὰ καταστῶ μέτοχος τῶν ἀθῶων διασκεδάσεων καὶ τῶν συμβαινόντων ἐν τῷ *café chantant*.

Εἶχεν ἤδη στράνει ἡ θ. μ. ὅτε ἐφθασα ἐν αὐτῷ κόνεως ἀνάπλευς καὶ ἰδρῶτι περιρροόμενος, ἐπόμενος τῷ ὀρμητικῷ τοῦ πλήθους κύματι, τὸ ὅποιον χύνεται ἐκεῖ καθ' ἑκάστην. Πρὸ πολλοῦ αἱ θέσεις εἶχον καταληφθῆ πυκνότερον πρ' ὅσον τὰ ἐδώλια τοῦ Πανεπιστημίου κατὰ τὰς παραδόσεις· αἱ χεῖρες ἦσαν ἑτοιμοὶ πρὸς χειροκροτήσεις, τὰ στόματα—ἰδίως τὰ γεροντικά—πρὸς μειδιάματα, αἱ δὲ χεῖρες ἀνερευῶν τὰ κενὰ τοῦ *gilet* θυλάκια ὅπως ἀνακαλύψωσιν ἀτυχῆ τινα δεκάραν, διαφυγοῦσαν ἐν τῷ βάθει των τὰς κατεπειγούσας τῆς ἡμέρας ἀνάγκας.

Δὲν εἶναι τι πλέον εὐχάριστον καὶ ἠδονικόν, κατὰ τοὺς μοχθηροὺς καὶ τὰς γυναῖκας, ἢ νὰ διασκεδάσῃ τις παρατηρῶν καὶ ἀνακαλύπτων τὰς ἀνοησίας καὶ τὰ ἀπόκρυφα τῶν ὁμοίων του. Ἀκολουθεῖ με λοιπὸν, καλὴ μου ἀναγνώστρια, εἰς τὰς ἐρεύνας καὶ παρατηρήσεις μου καὶ γέλα μέχρι δακρύων δι' ὅ,τι ἂν ἴδῃς καὶ ἀκούσῃς. Τὸ ἀξιόμικρον τῆς γυναικὸς ὄπλον εἶναι, ὡς γνωστὸν, ἡ καλλονὴ εἰς μεγαλύτερον ἢ μικρότερον βαθμὸν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ὄπλου τούτου πρὸς ταῖς ψαλλούσας νύμφαις κατώρθωσε νὰ ἀμβλύνη ἢ ζηλοτυπία, πείσασα τὸν ἐρυθρὸν δημοκράτην καὶ *sans culotte* διευθυντὴν νὰ βιάσῃ διὰ βελθέος ἐρυθροῦ χρώματος τὴν σκιάδα, ἐφ' ἧς ἴστανται αὐταὶ καὶ οὕτω νὰ παρουσιάσῃ εἰς τὰ ὄμματα—τὰ χαίριστα—τῶν θεατῶν τὰς ἐρυθρὰς ὡς χειμωνικὰ καὶ πλήρεις ζωῆς Γερμανίδας, ὡχρὰς καὶ ἐπιθανάτους... Ἄλλ' ἰδὲ, καλὴ μου δεσποινίς, τὴν εὐειδῆ ἐκείνην κυρίαν τὴν βιαίως εἰσελθοῦσαν καὶ μετ' ὀργῆς ἐρευνώσαν τὰ καθήματα καὶ τοὺς καθημένους... Ὡ ἰδοῦ, συνέλαβε ἐπ' αὐτοφῶρῳ τὸν ἐρωτόληπτον σύζυγόν τῆς, τριακοστὸν ἴσως ἐραστὴν τῆς ἀβρᾶς Ἄννας, ὃν δίκην ἐγκληματίου ἀπάγει... Δυστυχῆς Ἄννικα! ἀπώ-

λεσας ἓνα θυμὸν καὶ τὸ πρῶτον σου ἀρετὰ δεκάλεπτα. Πικρατηρήσατε ἐκεῖ τὸν παλιμπαιδα ἐκείνον, προβάλλοντα τὴν φαλακρὰν κεφαλὴν του ἀνὰ μέσον τοῦ φυλλώματος καὶ ἐπιδεικνύοντα τῇ φιλιότητι αὐτοῦ *Μπασαβιόλα* ἢ κοινότερον *Μόλιε* δέσμην ῥόδων ὑφ' ἧς ἀπαστράπτει ἄλυσος ὠρολογίου Ὡ γέρον, γέρον! κράτησον τὴν ἄλυσον ἵνα περιδέσῃς δι' αὐτῆς τὰς σεσαλευμένας φρένας σου καὶ διαφύλαξον τὰ θάλλοντα ῥόδα· ἴσως αὐριαν σοὶ χρησιμεύσουσιν πρὸς σταλισμὸν τῆς γεγηρακυίας κεφαλῆς σου, ὅτε ὁ ἰερεὺς ἀναδεύων τὰ γέλινα θέλει σὲ προπέμπει εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ, ἂν δηλαδὴ δὲν προλάβουσιν νὰ σὲ παραλάβουσιν οἱ φίλοι σου Ἀμεδαῖος καὶ Βελζεβούλ.

Ὡ καὶ αὐτὸς ἐδῶ ὑπὸ τὴν γοητείαν τῶν βλεμάτων τῆς Λίζας του λησμονεῖ τὴν ἐγκαταλειφθεῖσαν σύζυγόν του, ἣν ὁμως μετανοῶν, ὡς ὁ Ἰούδας, ἀναλαμβάνει...

Τὰ βλέμματα τῶν κυριῶν διασταυροῦνται δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ κατατοξεύουσι πάντα διαβάτην, ὅστις παραδίδει τὰ ὄπλα του ἀμαχητὶ ὡς ὁ ἄνθρωπος τοῦ Σεδάν.

Ἀνάγκη νὰ γνωρίζουν οἱ ἡμέτεροι ἀνγνώστα, ὅσοι τοῦλάχιστον ζῶσι μακρὰν τοῦ ἐρωτικοῦ τούτου πυρὸς, ὅτι οἱ εἰς τὸ *café chantant* φοιτῶντες, εἰς τρεῖς διακροῦνται κατηγορίας. δηλ. εἰς θύματα, πτώματα καὶ μοιρίας. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην ἀνήκουσιν οἱ ἐξωτερικῶς μόνον πληγέντες ὑπὸ τῶν βλεμάτων ἅτινα ἐκτοξεύουσιν οἱ *Τούμπλες*, ὡς οἱ κύριοι Γοργίας, Δημόκριτος, Α... Ο... Α... εἰς τὴν δευτέραν οἱ βαθύτερον αἰσθανθέντες τὰ ἐρωτικὰ βέλη καὶ εἰς τὴν τρίτην ἢ πληθὺς τῶν γερόντων ἐραστῶν, οἵτινες ἀπώλεσαν τὴν ἡσυχίαν καὶ γαλήνην τῆς εὐαισθητοῦ καρδίας των ὡς οἱ κύριοι Χ... Η... καὶ τόσοι ἄλλοι ἀξιότιμοι καὶ ἀξιοσέβαστοι κύριοι, οἵτινες πιστεύοντες, ὡς οἱ Αἰγύπτιοι, τὴν μετεμψύχωσιν, ἀνεκάλυψαν ὅτι αἱ ψυχὴ τῶν ἐν τοῖς βείθροις τοῦ Ἰλισσοῦ ἄλλοτε λουμένων νυμφῶν κατοικοῦσι ἤδη εἰς τὰ ψυχρὰ τῶν Βοεμίδων σώματα. Μνησθῶμεν ἤδη ἐπὶ μικρὸν καὶ τῶν

συμπατριωτῶν τῶν φίλων μας Φερζεύδου καὶ Ἀστράου Συρίων οἵτινες βεβχίως ῥέροντες τὴν ἀπουσίαν τῶν *Τούμπλων* ἀπὸ τὴν χώραν τοῦ Κερδῆου Ἐρμού, ἔπεμψαν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ἐκείσε *Συλλόγου τῶν Γαμβρῶν* ὅπως τοὺς ἀντιπροσωπεύει εἰς τὸ *café chantant*. Ἐκ τῶν χαριτερέτων τούτων ἀντιπροσώπων ὁ εἰς εἰναι σπουδαῖος φαρμακέμπορος, ὁ δ' ἕτερος μεγαλέμπορος, πολλῶν ἀνθρώπων ἄστια ἰδὼν καὶ νόον γνοὺς, οὐρεα τε σκίβεντα καὶ θάλασσαν ἤχησσαν διαπορευθεῖς πρὸ τινῶν δ' ἡμερῶν ἐνταῦθα *portant sous uniforme de voyage les prince-nez e ci* ὡς μέλοντα νὰ διαπλευσῇ τὰ πικρὰ τοῦ Ἰλισσοῦ κύματα, ἅτινα ἀπὸ τῶν ἐφθαλμῶν τῶν θαμώνων τοῦ κήπου τῶν Χαρίτων τὰς πηγὰς ἔχουσιν.

Ἄλλὰ σιωπῆ, ἡ Μαρίας ψάλλει Ἀκούσωμεν τὸ ὑπὸ τοῦ Κυρ. Ἰωάννου Μάγγελ ποιηθὲν καὶ τονισθὲν γλυκὺ ἄσμα τῆς, ὅπερ κινεῖ τὰ μειδιάματα τῶν νέων καὶ τὸν χόλον τῶν γερόντων:

Ὅταν οἱ γέροι τρελλαθοῦν
Καὶ κάνουν τὴν ἀγάπη,
Τότε κ' ἡ νέαις προσπαθοῦν
Νὰ τοὺς φανοῦν ἀγκάθι·
Τᾶκουσες, τ' ἄκουσες, γέρο,
Γέρο, γέρο, γέρο,
Τ' ἀκούς αὐτὰ

Οἱ γέροι ἐζουρλάθησαν
Κυττάζουσι τῆς μικροῦτες·
Μὰ ἡ μικραῖς εἰν' ζωκραῖς
Εἰν' δόλιαις καὶ τρελλοῦλες.
Τᾶκουσες κτλ.

Μήπως κ' ἀλλάξῃ λογισμὸς
Φοβὰτ' αὐτὸς ὁ γέρος,
Καὶ τὸν ἀφήσῃ ἢ μικρὴ
Καὶ τὸν τρελλάν' ὁ ἔρωτος.
Τᾶκουσε κτλ.

Κ' ἐμένα ἓνας γέροντας
Μοῦδεκε τὴν εὐχὴν του,
Κ' μοῦπε μ' ἀγαπᾶ πολὺ
Σὰν νᾶμουνα παιδί του.
Ἄνοιγε, ἀνοιγε, γέρο,
Γέρο, γέρο, γέρο,
Τράβ' ἀνοικτά.

ΑΓΓΕΛΙΑ

Πρώτος ἐξ Ἀθηνῶν ἐπεμφεν ἡμῖν τὴν λύ-
σιν τοῦ ἀνωτέρου αἰνίγματος ὁ Κ. Ἐπαμ Σχι-
νᾶς ὅστις καὶ ἔλαβε τὴν ὑποσχεθεῖσαν δωρεάν.
Ἀκολούθως ἐπεμφαν αὐτὴν οἱ Κυρ. Ἀθ. Ν.
Χρυσολόγης, Α. Πατσιτσόπουλος, Κωνστ. Χ.
Δράκος καὶ Φωκίων Δ. Φωτιάδης. Ἐκ τῶν
ἐπαρχιῶν ἐκ Λεβαδείας. ὁ Κυρ. Θ. Νιζολα-
δης εἰς ὃν ἐστάλη ἡ δωρεὰ ἐκ Πατρῶν ὁ Κυρ.
Δ. Ι. Παπαγεωργίου. Ἐκ Λευκάδος ὁ Κυρ. Σ.
Κοιμνηνός. Ἐκ Καλαμῶν ὁ κύρ Γεωρ. Παπαδό-
πουλος. Ἐκ Λεωνιδίου ὁ Κ. Ἰωάννης Πρεβεδωρός.
Ἐκ Σύρου οἱ Κυρ. Κωνσταν. Α. Κωνσταντινί-
δης καὶ Κ. Δ. Στέργιος. Ἐκ Κεφαλληνίας ὁ
Κυρ. Ἀνδρέας Ἰγγλεσης. Ἐκ Κυπαρισσίας ὁ
Κ. Δημοσθένης Λαμπρινίδης.

Ἐκ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἡ κυρία Ἀγλαΐα ... ἐκ
Γαλιζίου εἰς ἣν καὶ ἐστάλη ἡ δωρεὰ καὶ ὁ κυρ.
Ἰωάννης Ν. Ρουσόλης ἐξ Ἀλεξανδρείας,
Ἐκ Γυθείου ἡ κυρία Χρυσὴ Μαγγιοράκου
ἡς εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὴν ἐμμέτρον
λύσιν :

Τίς ἀγνοεῖ πῶς ἔνδοξος ὑπῆρξε καὶ ὑπάρχει,
Ἐκεῖνος οὐ συνώνυμος, νῦν ἐν Ῥωσίᾳ ἀρχει; —
Εἰκόνα ὄντως παριστᾷ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ βίαιον
Πλὴν φεῦ! περὶ τὰ τέλη τοῦ τὴν ἕλως ἐναντίαν,
Διότι φρήνησιν λιπᾷ ἄλλα καὶ εὐψυχίαν,
Ἐνηκελίσατο θερμῶς τὴν ἄκραν ἀσωτείαν.
Τὸ τρίτον καὶ τὸ τέταρτον γράμμα εἰς ἐνώση,
Λίαν γνωστὸν σου ἀριθμὸν, τὸν ἐξ, θὰ ἀναγνώσῃς,
Τὰ ληκτικὰ δὲ χωριστὰ εἰς παρατηρήσεις,
Τὴν νῆτον ἄνδρον δύνασαι εὐθὺς νὰ σχηματίσῃς.
Ὡς ἀρκτικὸν τὸ δεύτερον στοιχεῖον εἰς ἄνωση,
Καὶ τὸ τετράποδον τὴν ὕψιν ἀντὶ τοῦ ἐξ προσθέσης,
Λύσανδρον τὸν περιφῆμον τοῦ Ἱερικλίου γόνου,
Ἐβρίσκεις τότε βέβαια χωρὶς μεγάλου πόνου.
(Ἐνταῦθα τις εὐδύνατο εὐτόχως νὰ προσθέσῃ,
Χωρὶς ἀπὸ τὸ αἰνίγμα κεραίαν νὰ ἀφαιρήσῃ
Ὅτι εἰς τὸ τετράποδον ἵνα εἰς κολλήσῃς,
Τὴν ἄνδρον ἔλθῃ ἀφαιρῶν, εὐρίσκειται ἡ Λύσις.)
Τὸ πρῶτον τέλος ἀρκτικὸν εἰς ἐπαναφέρει,
Τὴν δ' ἄνδρον πάλιν ἀφαιρῶν, τὴν ἴον μᾶς προφέρει,
Προκύπτει ὁ ἄλλοτε ἀρχὸν τοῦ βυζαντινοῦ
Σ' τὴν μνήμην ὄντος τῶν θνητῶν ὑπάρχων διὰ βίου
Γυθείου.

ΧΡΗΣΙΣ ΜΑΓΓΙΟΡΑΚΟΥ.

Ἐπίσης εὐχαρίστως δημοσιεύομεν καὶ τὴν
λύσιν τοῦ εὐπαιδευτοῦ Κυρ. Σπυρ.
Μέγγουλα.

• Τίς Μανελίου καλλιπάρηρον ἄκοιτιν ἀπήρα;
Τίς δὲ τ' ἀρχιπέλων ἔθνεσι Μακεδόνων
• Ἴφι ἀνάστητον οὐνομ' ἰδ' ἄμβροτον ἦρατο κύδος
Τὸνδ' ἄλυτον δεσμὸν Γορδίου αἴψα ταμών
• Ἡε τίς ἐσθλὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἀναξ πολύμητις;
Ῥώσων ἱππεδάμων κυδαλίμων τ' ἀνέμων;
• Ἐξαύδα μὴ κεῖθε ἰδυίτῃσι πραπίδαυσιν
Ὀὔνομ' — ἵνα κλεινὸν τοῖςδε τρισὶν πέλεται».

Ζάκυνθος

ΣΗΥΡΙΑΩΝ Κ. ΜΕΓΓΟΥΛΑΣ.

ΑΙΝΙΓΜΑ Π'.

Τὸ ὄλον μου, ἐξ ἔνδεκα γραμμάτων
συγκείμενον εἶνε κύριον ὄνομα ὅπερ ἔφερε
παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀρχῶν Ἀθηναίων,
Κερκυραῖος Πρύταρις, Θάσιος Ἰωγράφος,
Ῥόδιος Ὀλυμπιονίκης, καὶ Μεσοήμιος
στρατηγός.

Ἐκ τῶν ἔνδεκα τούτων γραμμάτων

τὰ 9, 8, 7, 8, 11, 3, 4, ἀποτελοῦσι τὸ ὄνομα ἀρ-
χαιῶς θεῶς.

τὰ 11, 5, 6, 7, 1, μέρος τοῦ σώματος.

τὰ 9, 6, 11, 5, 6, 3, τίτλον παλαιοῦ ποιήματος.

τὰ 5, 2, 6, 7, 6, 11, ἀποτέλεσμα φόβου.

τὰ 11, 10, 7, 8, 3, 6, 9, μαθηματικὴν ἀρχήν.

τὰ 9, 6, 3, 6, 11, πύθημα.

τὰ 1, 2, 5, 6, 4, ἐδώδιμον.

τὰ 4, 5, 8, 7, 7, 1, μέτρον ἐκτάσεως.

τὰ 11, 5, 6, 9, 6, 4, ἐνδειξὴν λύπης.

τὰ 9, 10, 3, 6, 3, μέρος γῆς.

τὰ 11, 3, 5, 10, 2, 1, ἐμπόρευμα σπουδαιότητας.

τὰ 7, 8, 2, 3, 11, 7, 1, εἰσὸδῆμα χρημάτων.

τὰ 1, 3, 5, 9, 1, ὄρος περιέρχον.

τὰ 1, 2, 5, 8, 7, 3, 4, 3, 1, ὀνομαστὴν βασιλίσ-
σαν τῆς ἀρχαιότητος.

τὰ 9, 10, 4, 5, 8, 3, 1, χριστιανικὸν παράγγελμα.

τὰ 7, 6, 3, 2, 1, θεότητα παλτιαν.

τὰ 1, 2, 8, 5, 10, τὸ μέγιστον προτέρημα.

Διὰ τῶν 11 γραμμάτων τῆς λέξεως
ἀποτελεῖται φράσις ἐκ τεσσάρων λέξεων
σημαίνουσα γαλλιστί: Le souvenir de
la vertu est le meilleur des monu-
ments.— Ἐπίσης ἄλλη φράσις ἐξ ἐξ λέ-
ξεων, σημαίνουσα: N' ayez pas peur
d'une bouche qui est pleine de pais;
— Ἐπίσης ἄλλη ἐκ τριῶν λέξεων σημαί-
νουσα: Celui qui mesure sera mesure
à son tour, καὶ ἄλλαι πολλαί.

Ὅστις πρῶτος λύσῃ τὸ ἀνωτέρω αἰ-
νίγμα καὶ κατασκευάσῃ συγχρότως ἐκ
τῶν παρατιθεμένων γαλλικῶν φράσεων
τὰς ἀντιστοιχοῦς ἐλληνικὰς διὰ μόνων
τῶν 11 γραμμάτων τῆς λέξεως θὰ λάβῃ
ὡς ἀμοιβὴν τὰς ἀρετὰς ἐκδοθεῖσα κω-
μωδίας τοῦ γνωστοῦ εἰς τὸν φιλολογικὸν
κόσμον Κυρ. Ἀγγέλου Βλάχου.

Ἐγκρίσει καὶ ἀδεία τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος ἐκδίδωμι
πραγματεῖαν περὶ ψυχῆς ἀπὸ πολλοῦ παρεσκευασμένην. Ἐν τῇ πραγματείᾳ μου
ταῦτα ἀποκρούονται καὶ ἀνασκευάζονται κηκόδοξοι καὶ αἰρετικαὶ θεωρίαι δημοσιευ-
θεῖσαι ἄλλοτε καὶ τὰ πνεύματα τῶν ἀνθρώπων ἀναταράξασαι, καὶ στηρίζεται ἡ δόξα
τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Καὶ δὴ ἀποδείκνυται διὰ μαρτυριῶν ἐκ τε τῶν Θεοφόρων
Πατέρων, ἐκ τῶν Ἱερῶν κατηχ. καὶ δογματικῶν καὶ ἐξ ἄλλων, ὅτι ὁ ἄνθρωπος
δύο φέρει συστατικὰ, τὴν ψυχὴν καὶ τὸ εἶμα, ὅτι ψυχὴ καὶ πνευμά εἰσι ταυτόσημα
καὶ ἐναλλάξ λαμβάνονται ἐν τῇ θεῇ Γραφῇ, ὅτι ἡ ψυχὴ δὲν προεδημιουργήθη
κατὰ τὴν δόξαν τῶν Πλατωνικῶν οὐδ' ἐλήφθη ἐκ τοῦ χόρς, ὡς διπτείνονται τινὲς
σήμερον, καὶ ὅτι δὲν ἀπέρχεται μετὰ θάνατον εἰς τὸν τάφον μετὰ τοῦ σώμα-
τος. Ἴνα δ' ἐτι μᾶλλον καταδειχθῇ τὸ σαθρὸν τῶν τοιούτων θεωριῶν ὑποστηρίζεται
ἡ δόξα τῆς ἐκκλ. καὶ διὰ συγγραμμάτων διασήμων θεολόγων Γερμανῶν καὶ
Ἀγγλῶν.

Νομίζων ὅτι ἐκπληρῶ καθήκον Ἱερὸν καὶ ὑπηρετῶ τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπικαλοῦμαι
τὴν συνδρομὴν παντός ὀρθοδόξου.

Τὸ βιβλίον, ἀπαρτιζόμενον ἐκ τεσσάρων καὶ ἐπέκεινα τυπογραφικῶν φύλλων, τι-
μᾶται δραχμῆς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12 Αὐγούστου 1871.

Κ. ΝΕΣΤΟΡΙΑΔΗΣ

καθηγητὴς ἐν τῷ Γυμνασίῳ Πατρῶν.

Σ. Σ. Β. Συνιστῶμεν θερμῶς εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας τὴν περὶ ψυχῆς
ἑπουδαίαν πραγματεῖαν τοῦ καθηγητοῦ κ. Νεστορίδου. Τοιαῦτα κοινωφελῆ, ἠθικὰ καὶ
χριστιανικὰ ἀναγνώσματα ἀνάγκη νὰ τυγχάνωσι τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ κοινοῦ. Συν-
δρομηταὶ ἐγγράφονται καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τῆς «Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης».

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ἐνεκὸ τῆς λόγῳ ὑγείας ἀποδημίας ἐπὶ τινὰς ἡμέρας τοῦ διευθυντοῦ καθυστέ-
ρησεν ἡ ἐκδοσις τοῦ παρόντος φυλλαδίου, δι' ὃ αἰτοῦμεν συγγνώμην παρὰ τῶν
κυρίων κυρίων συνδρομητῶν.